

פיתוח כלי לתכנון וניהול הייצוג המשפטי של קטינים בהליכים אזרחיים ולמדידת תוצאותיו: ממצאי הפיילוט למדידת t₀

פרויקט 'עו"ד משלי'

המחקר הוזמן על ידי משרד המשפטים
ומומן בסיוע ג'וינט-אשלים

יורי טפר | מעיין סרבר | טל ארזי

מ-222-23

מאי 2023

הסיוע המשפטי
LEGAL AID
المساعدة القضائية

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

הג'וינט JDC

תוכן עניינים

3	<u>רקע, מטרות ומהלך המחקר</u>
13	<u>ממצאים עיקריים</u>
16	<u>ממצאים</u>
17	1. <u>פרטי תיק</u>
22	2. <u>מאפייני הקטינים מקבלי השירות</u>
32	3 <u>צרכים הנוגעים להליך המשפטי, צרכים הנוגעים ליחסים בסביבתו של הקטין וצרכים בתחומי החיים</u>
40	4. <u>כוחות</u>
50	5. <u>בחירת תוצאות רצויות להשגה</u>
62	6. <u>פרטים ארגוניים ומאפייני רקע של עורכי הדין</u>
70	<u>מגבלות המחקר</u>
72	<u>המלצות מן הפיילוט</u>
77	<u>נספחים</u>

רקע, מטרות ומהלך המחקר

רקע

עקרון 'השתתפות הילד' הלך והתגבש בקרב הוגים, אנשי מקצוע וקובעי מדיניות מזה עשרות שנים וקיבל הכרה רשמית באמנת האו"ם בדבר זכויות הילד מ-1989. התפתחות מאוחרת יותר של הזכות להשתתפות, המרחיבה ומעמיקה את משמעותה, היא הזכות לנגישות לצדק. דוח האו"ם על נגישות לצדק של קטינים (2013) הגדיר את הזכות כ"יכולת לקבל מענה הוגן ומוגש בעיתו להפרה של זכויות".

2014

הוקם מערך ייצוג קטינים 'עו"ד משלי' (להלן: המערך) בתוך גוף הסיוע המשפטי של משרד המשפטים, לייצוג משפטי נפרד ומותאם לקטינים בתיקים אזרחיים.

1991

ישראל אשררה את אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד, כולל סעיף 12 המחייב שיתוף קטינים בהליכים משפטיים וטיפוליים הנוגעים להם.

2003

פורסם דוח ועדת רוטלוי. הדוח המליץ לפעול לחקיקת חוק להסדרת השתתפותם של קטינים בהליכים משפטיים הנוגעים להם בבתי משפט לענייני משפחה ונוער.

מערך ייצוג קטינים 'עו"ד משלי'

את הייצוג, הליווי והסיוע המשפטי מעניקים לקטינים כ-150 עורכי דין של המערך.

המערך פועל בפריסה ארצית בשישה מחוזות: צפון, חיפה, מרכז, תל-אביב, ירושלים והדרום, באר-שבע. בראש כל מחוז ניצב ממונה מחוזי התומך בעבודת עורכי הדין ומלווה אותה.

עבודת המערך:

עורכי הדין משתתפים במפגשים קבועים במחוז, של למידה מקצועית ולמידת עמיתים	עורכי הדין מקבלים סיוע של יועצים טיפוליים (מאז שנת 2017)	ב - 95% מן התיקים משמשים עורכי הדין אפוטרופוס לדין	כ-90% מן התיקים הם ייצוג בהליכים לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) וייצוג בתיקי מעמד אישי ואימוץ	ייצוג מותאם על ידי עורכי דין שעברו הכשרה רב-תחומית ייעודית (ההכשרה פותחה במכון חרוב)
---	--	--	---	--

- בשנת 2021 ייצגו עורכי הדין של המערך 13,696 קטינים בהליכים משפטיים.
- אף על פי שהקטינים יכולים לפנות למערך עצמאית וישירות או על ידי הפניה של עו"ס, כמעט בכל התיקים מינוי עורך הדין נעשה על פי החלטת השופט בתיק.

מטרות המחקר

1. לסייע למטה המערך לפתח כלים שיאפשרו: (1) איסוף מידע על מאפיינים, צרכים, התערבויות קודמות וכוחות של הקטינים מקבלי השירות; (2) תכנון מערך הייצוג על ידי העו"ד (3) ניטור התפוקות והשגת המטרות של הייצוג. כמו כן הכלים ישמשו את עובדי המטה לצורך גיבוש מדיניות ותורת עבודה.
2. לערוך פיילוט מדידה שייבחן את המידה שבה הכלים שפותחו אכן משרתים את מטרותם, טרם הפיכתם לכלים למדידה שוטפת.

מהלך המחקר

במסגרת המחקר פותחו שני כלי מדידה שאותם ימלאו עורכי הדין:

(1) כלי להערכת מצב ותכנון אסטרטגיית הייצוג (שאלון to)

(2) כלי לעדכון הערכת מצב, ניטור אחר פעולות והערכת מידת השגת התוצאות (שאלון t1)

במצגת זו יוצגו ממצאי מדידת הפיילוט לבחינת שאלון to.

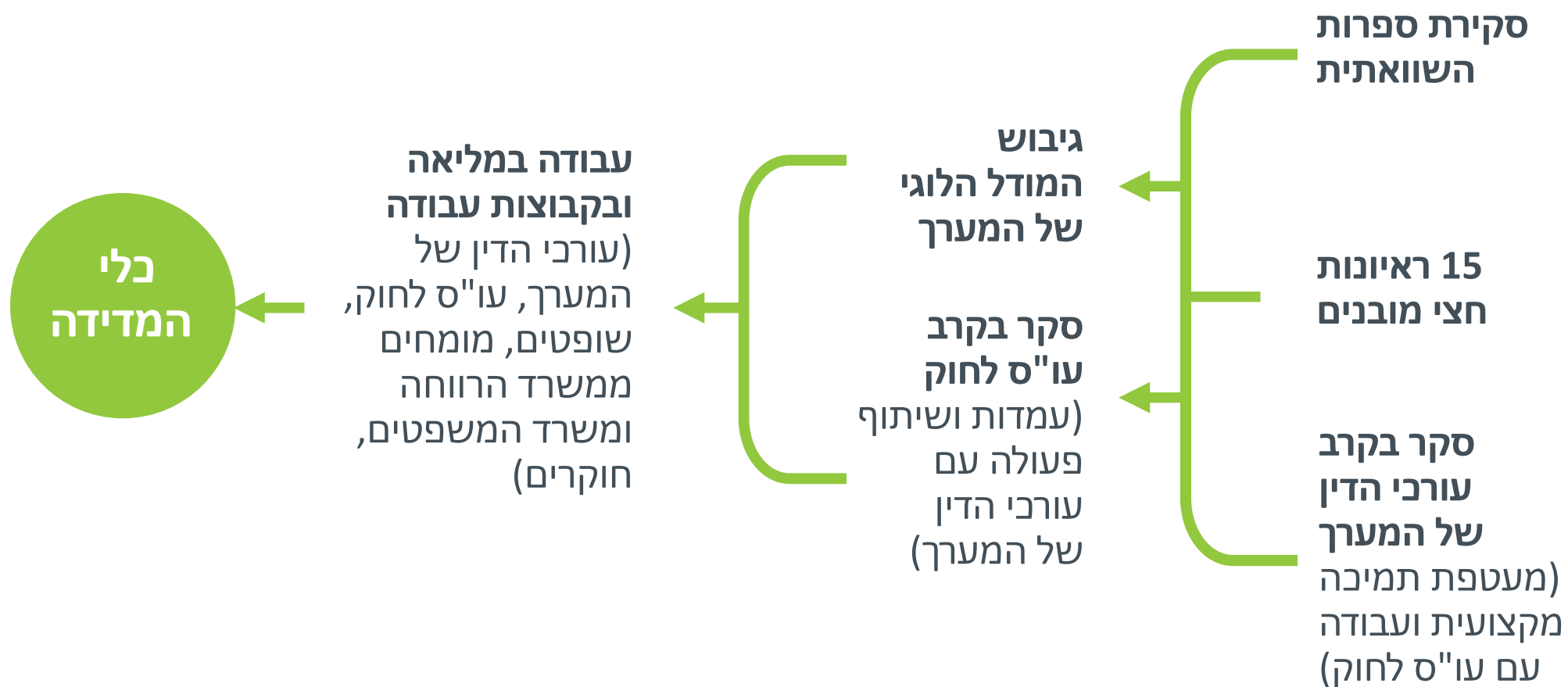
ניתוח הממצאים
לצורך טיוב הכלים
ושיפור המענה הניתן

ביצוע מדידת פיילוט

פיתוח שני כלי מדידה

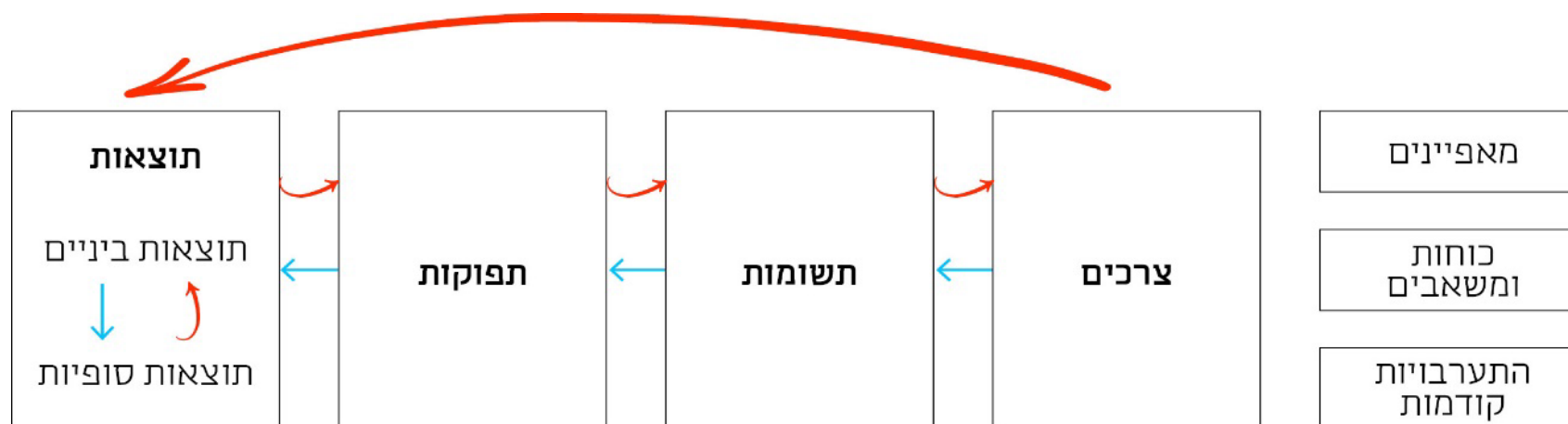
תהליך הפיתוח של כלי המדידה

בסיס תאורטי לפיתוח כלי המדידה

המודל הלוגי

בסיס תאורטי לפיתוח כלי המדידה (המשך)

שני השאלונים (t_1 , t_0) נבנו על פי מבנה המודל הלוגי

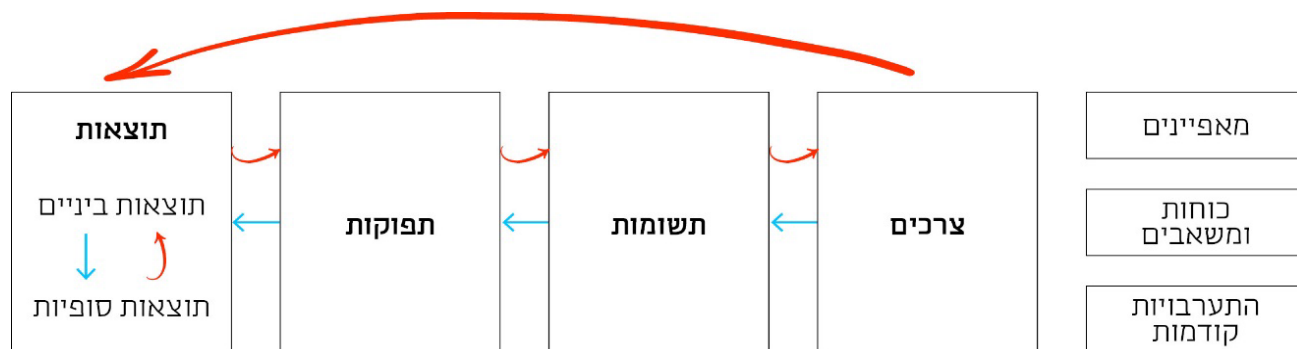
- **מאפיינים** – נתונים על מקבל השירות, כולל אירועי חיים משמעותיים שאינם מוקד לשינוי כשהם לעצמם, אך הם עשויים להיות גורמי סיכון ויש בהם כדי להשפיע על סוג הפעולות ועל הדגשים בהן
- **צרכים** – הבעיות, הקשיים והדאגות. מה שצריך, אפשר וראוי לשנות.
- **כוחות** – משאבים אישיים, בין-אישיים וסביבתיים המאפשרים לאדם להתמודד ביעילות עם קושי.
- **התערבויות קודמות (מהלכים קודמים ומקבילים)** – מה כבר נעשה? מה מתרחש בד בבד עם ההתערבות?
- **תוצאות** – השינויים הרצויים בעקבות יישום ההתערבות ובדרך כלל "תמונת הראי" של הצרכים. התוצאות נחלקות לתוצאות ביניים ולתוצאות סופיות. תוצאות הביניים הן אבני דרך חשובות להשגת התוצאות הסופיות.
- **תפוקות** – סוג הפעולות והיקף הפעולות שנועדו לקדם את השגת התוצאות.
- **תשומות** – המשאבים המושקעים לביצוע התפוקות: תקציב, כוח אדם, עזרים, מבנה וציוד.

בסיס תאורטי לפיתוח כלי המדידה (המשך)

תהליך התכנון ההתערבות (אסטרטגיית הייצוג) בכלי מבוסס על המודל הלוגי וכולל ארבעה שלבים:

1. הערכת מצב (בחינת מאפייני רקע, צרכים, כוחות והתערבויות קודמות)
2. הגדרת תוצאות סופיות, הגדרת תוצאות ביניים וזיהוי הסמנים להשגתן
3. בחירת התפוקות – בניית אסטרטגיית הייצוג: מיפוי המענים הקיימים והבניית הפעולות הנדרשות להשגת התוצאות
4. הערכת התשומות והמשאבים הנדרשים ליישום ההתערבות

חיצים אדומים
סדר הפעולות בתהליך תכנון ההתערבות

חיצים כחולים
סדר הפעולות ביישום ההתערבות

רכיבי שאלון to

פרטי התיק[^] - מספר התיק, מחוז התיק, תחום ההליך, ערכאה, סוג המינוי

מאפייני הקטינים, כולל אירועי חיים משמעותיים

התערבויות קודמות ומקבילות – הליכים משפטיים ומענים אחרים

צרכים – בעיות וקשיים של הקטינים הנוגעים להליך המשפטי, צרכים הנוגעים ליחסים בסביבתו של הקטין וצרכים בתחומי חיים שונים (המשפחתי, הרגשי-נפשי, הלימודי-חינוכי, חברתי, ההתנהגותי, הפיזי, פגיעות בתוך המשפחה, פגיעות מחוץ למשפחה)

כוחות

תוצאות רצויות להשגה

מאפייני עורכי הדין – פרטי רקע של ממלא השאלון^{^^}

[^] פרטי התיק לא יהיו חלק מן השאלון מאחר שהם נמצאים כבר במערכת הממוחשבת של הסיוע המשפטי ואפשר יהיה "לייבא" אותם לתיק הקטין
^{^^} מאפייני הרקע של עורכי הדין נוספו לשאלון לצורכי מדידה במסגרת הפיילוט בלבד. בשלב ההטמעה פרטים אלו יישמרו במערכת אך לא יהיו חלק מן השאלון

מדידת הפיילוט

המדגם:

104 עורכי דין העובדים עם המערך

איסוף הנתונים:

קישור לשאלון to ממוחשב נשלח ישירות לכתובות הדוא"ל של עורכי הדין לפי רשימות שסיפק המערך. כל עורך דין התבקש למלא שאלון אישי עבור שלושה מן הקטינים שייצג בשלושת החודשים שקדמו למועד ביצוע המדידה. המדידה בוצעה בשני גלים: הגל ראשון בוצע בדצמבר 2021-ינואר 2022 והגל השני בוצע באוגוסט-נובמבר 2022.

אתיקה:

השאלונים מולאו על ידי עורכי הדין במערך במסגרת תפקידם (מילוי השאלון היה חובה). כדי לשמור על פרטיותם של הקטינים, השאלונים מולאו ללא ציון פרטים אישיים שהיו עלולים לאפשר את זיהויים, והניתוח נעשה ברמה אגרגטיבית-סטטיסטית בלבד. המחקר קיבל את אישורה של ועדת האתיקה של מכון מאיירס-ג'וינט-ברוקדייל.

ממצאים עיקריים

ממצאים עיקריים

הליכים ומענים קודמים ומקבילים

בנוגע ל-37.2% התקיימו או מתקיימים הליכים משפטיים נוספים
70.2% קיבלו או מקבלים מענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים

כוחות

שיעורי דיווח גבוהים על הימצאות כוחות

רק 6.6% – לא דווח על כוחות
68.6% – יכולות ונכונות להבעת רגשות ובקשת עזרה
51.2% – אופטימיות ומוטיבציה לשינוי

עמדה חיובית כלפי הייצוג המשפטי קשורה ישירות לדיווח על הכוחות האלה:

- אופטימיות ומוטיבציה לשינוי
- יכולות ונכונות להבעת רגשות ובקשת עזרה
- מודעות למצב
- תושייה
- מצוינות, כישורים מיוחדים ותחומי עניין בולטים
- יכולות וכישורים חברתיים

פרטי התיק ומאפייני מקבלי השירות

פרטי התיק - 61.2% תיקי ילדים ונוער ו-35.5% תיקי משפחה

מאפייני הקטינים

54.5% ילדות ונערות, 45.5% ילדים ונערים
69.4% בני נוער (בני ובנות +12)
85.1% יהודים ו-11.7% ערבים
90.1% נולדו בישראל ול-35.5% הורה אחד עולה לפחות
61.2% חילונים, 20.7% מסורתיים
ל-50.4% הורים גרושים
52.1% חיים בקהילה, 40.5% חיים בסידור חוץ-ביתי
ל-52.9% יש לפחות לקות או מוגבלות אחת ידועה או הנמצאת בבדיקה^א, ל-24.0% יש לקות או מוגבלות הנמצאת בבדיקה
58.7% חוו פרדה או גירוש קשים של ההורים, 25.0% חוו אירוע קשה במשפחה^{אא}

^א 'בבדיקה' – אין ודאות בנוגע לקיומו או אי-קיומו של הפריט (מאפיין או צורך), והדבר נמצא בבדיקה של עורך הדין
^{אא} מחלות קשות של קרובים, התאבדות במשפחה, שכול או אובדן, רצח במשפחה

ממצאים עיקריים (המשך)

צרכים

צרכים בולטים הנוגעים להליך המשפטי

רק 3.8% מן הקטינים מתנגדים לייצוג המשפטי, 21.5% מגלים יחס ניטרלי, 65.8% תומכים בייצוג משפטי ל-43.6% צרכים בתחושת יכולת ומסוגלות עצמית, ל-41.6% קושי בהבעת עמדות והעדפות בפני עורך הדין ל-26.7% קושי בהתמודדות נפשית עם ההליך המשפטי, ל-25.6% חסרים ידע והבנה בנוגע להליך המשפטי

צרכים בולטים הנוגעים ליחסים בסביבתו של הקטין

41.8% – בעיות ביחסים בין הקטין להוריו, 35.5% – בעיות ביחסים בין משפחת הקטין לשירותי הרווחה

צרכים בולטים בתחומי חיים שונים

- ל-63.6% מן הקטינים יש צרכים בתחום המשפחתי, ל-55.4% מן הקטינים יש צרכים בתחום הרגשי-נפשי
- מידת התמיכה של הקטין בייצוג המשפטי קשורה ישירות למידה שבה ממוצות הזכויות החברתיות שלו
- התמודדות נפשית טובה יותר עם ההליך המשפטי קשורה ישירות ליחסים טובים יותר בין הקטין לשירותי הרווחה
- לקטינים החיים בקהילה יש כמעט פי שניים יותר קשיים בהבעת עמדותיהם והעדפותיהם לפני עורך הדין וגם הרבה יותר קשיים בתחומי החיים השונים, זאת לעומת קטינים שחיים במסגרת חוץ-ביתית
- לילדי עולים יש פחות קשיים במיצוי זכויות חברתיות, פחות בעיות בכמה תחומי חיים, אבל מעט יותר קשיים ביחסים עם גורמי טיפול ורווחה, זאת לעומת ילידי הארץ

ממצאים עיקריים (המשך)

תוצאות רצויות להשגה

הגברת השותפות של הקטין

57.8%-63.6% – בחירה בשלוש תוצאות המרכיבות את התוצאה: הגברת השותפות של הקטין בתהליך הייצוג והטיפול בו
14.9% – לא רלוונטי מפאת גיל/מצב פסיכיאטרי/מוגבלות שכלית

תחומי תוצאה לבחירה

58.7% – התאמת המענים למאפיינים ולצרכים של הקטין
53.7% – הפחתת רמת הקונפליקטים בסביבתו של הקטין

נימוקים לבחירה בתוצאות

58.8% – התוצאה קשורה ל"בעית מפתח" ששינוי בה עשוי להביא לשינוי גם בתחומים אחרים
27.4% – התוצאה קשורה לבעיה חריפה שמחייבת מענה מיידי
23.8% – הקטין בחר להתמקד בהן

- הקושי בתחושת יכולת ומסוגלות עצמית של הקטין הוא אחד הקשיים הבולטים בקרב הקטינים, אבל התוצאה המקבילה לשיפור מצב הקטינים בתחום הזה נבחרה באחוזים נמוכים
- אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה הפחתת רמת הקונפליקטים בסביבתו של הקטין במחוז חיפה והצפון (מאוחד) נמוך במידה ניכרת מאחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה זו במחוז ת"א והמרכז (מאוחד) ובמחוז ירושלים והדרום
- לא נמצאו קשרים בין מאפייני עורכי הדין ובין בחירת תוצאות להשגה

ממצאים

כל הממצאים המוצגים
מובהקים ברמה של $p < .05$

ממצא חשוב שאינו תואם ידע קודם

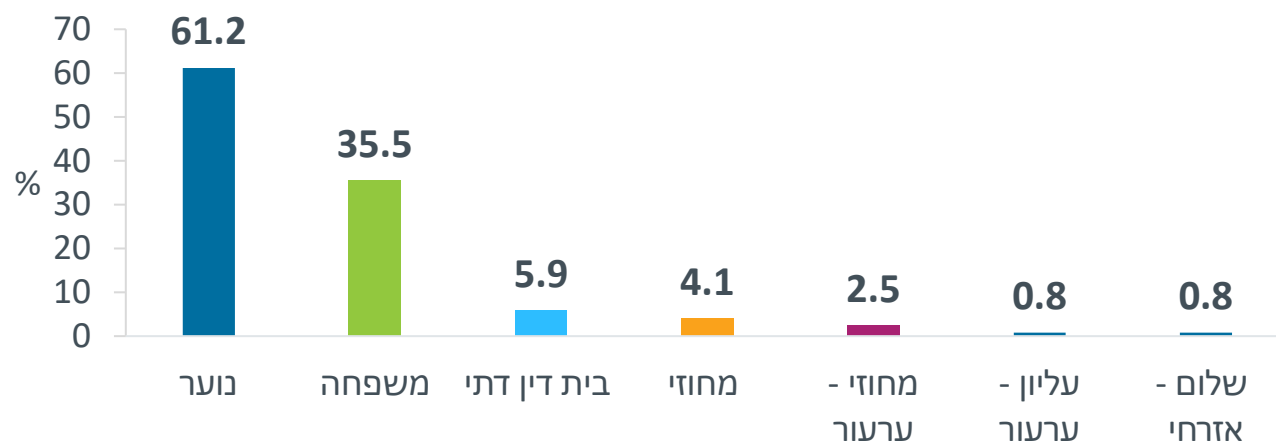
1. פרטי התיק

פרטי התיק (באחוזים) (n=121)

תיקים לפי ערכאה^א

סוג המינוי

95.0%

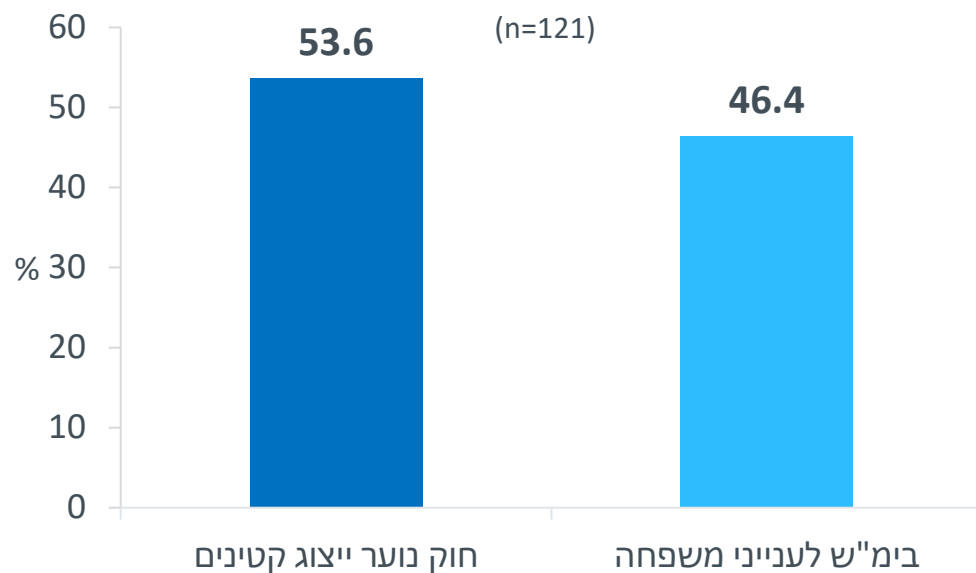
מן המינויים הם מינוי
כ'אפוטרופוס לדין'

^אהמשיבים יכלו לסמן יותר מתשובה אחת

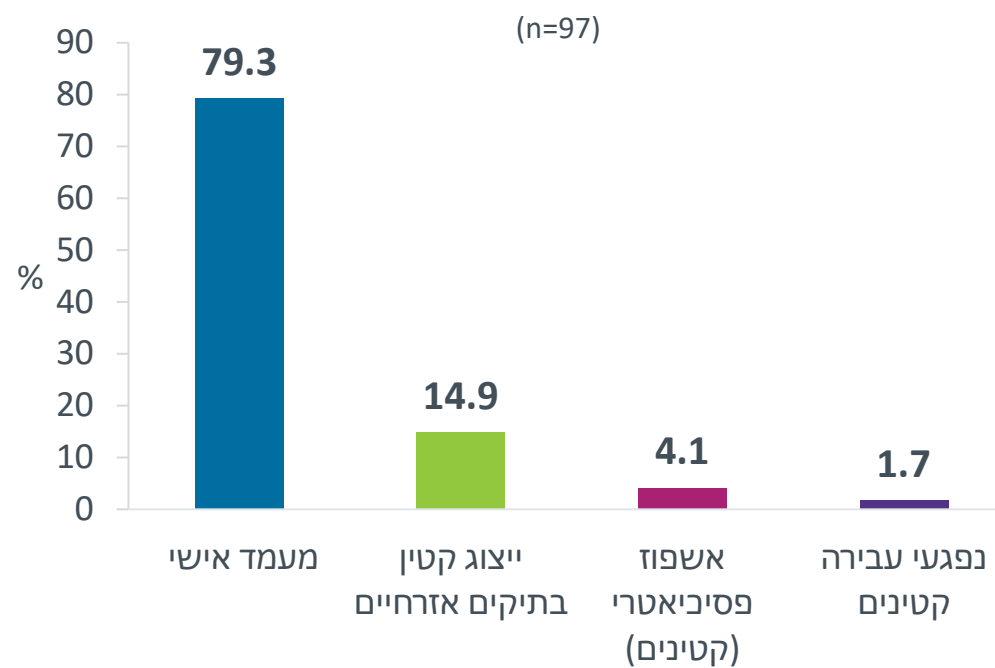

סוג התיק (באחוזים)

תחום התביעה בהליך של מעמד אישי^א

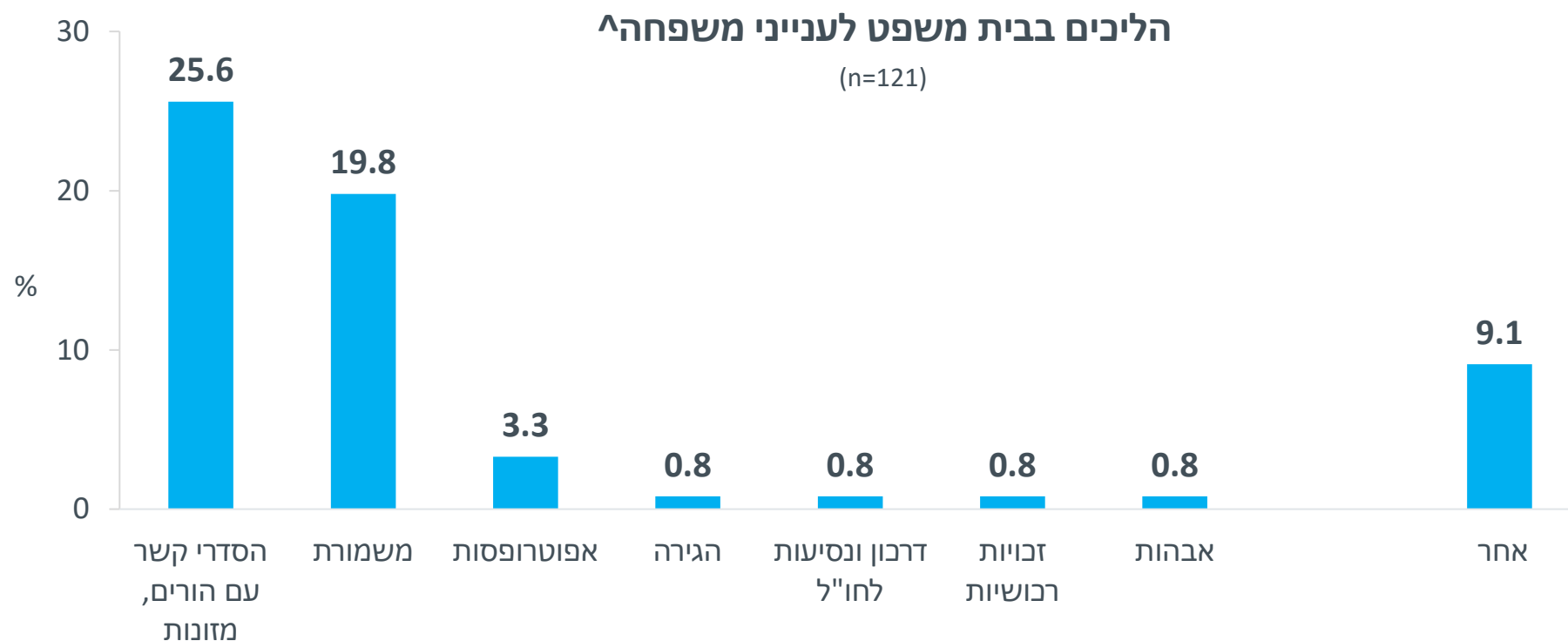
תחום ההליך המשפטי

^אהמשיבים יכולו לסמן יותר מתשובה אחת

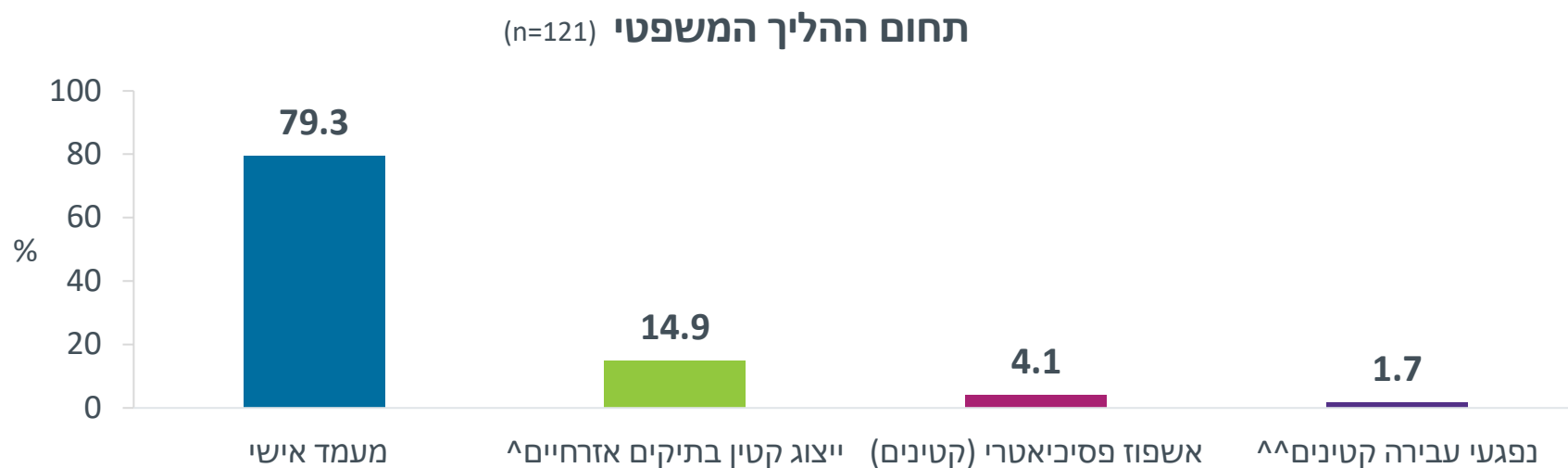
סוג התיק (המשך) (באחוזים)

^אהמשיבים יכלו לסמן יותר מתשובה אחת
האפשרות 'זכויות חינוך ובריאות' הוצגה אך לא נבחרה

סוג התיק (המשך) (באחוזים)

^ כל מי שבחרו **ייצוג קטין בתיקים אזרחיים** בחרו בקטגוריה "אחר". התקבלו 32 תשובות, והן כללו את ההיבטים העיקריים האלה: הליכי נזקקות בבית משפט לנוער (5); קשר עם האם/אב (4); משמורת (4); בימ"ש לענייני משפחה (2); ירושה/פלילי/צו ביניים לנזקקות (1 בכל קטגוריה)

^^ מבין מי שבחרו **נפגעי עבירה קטינים**, 2.3% בחרו בכל אחת משתי הקטגוריות: 'ליווי קטין בהליך פלילי' ו'חוק מגבלות קטין' (n=43)

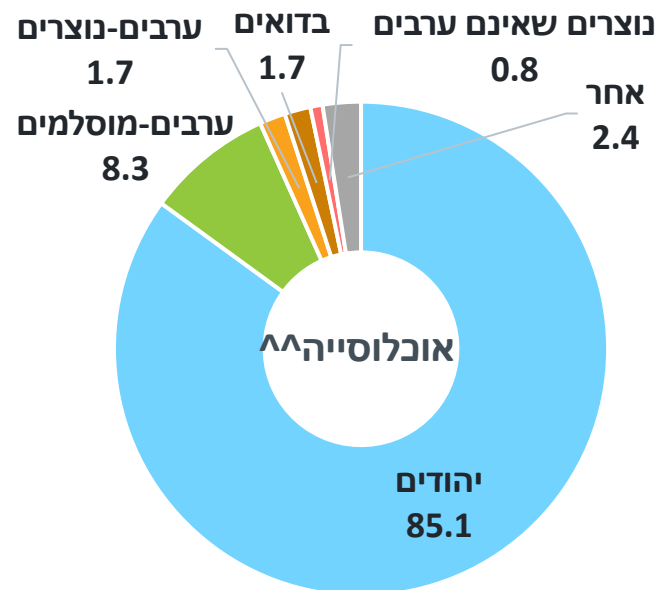

2. מאפייני הקטינים מקבלי השירות

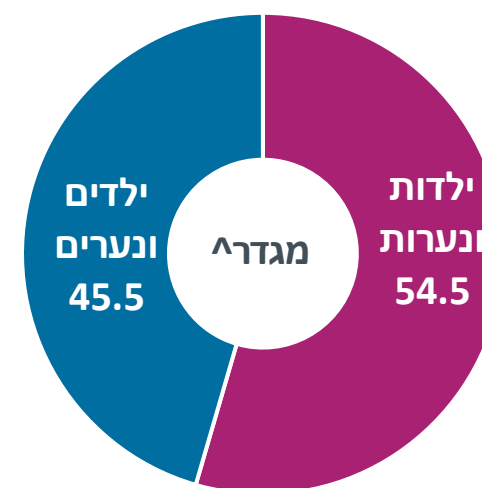
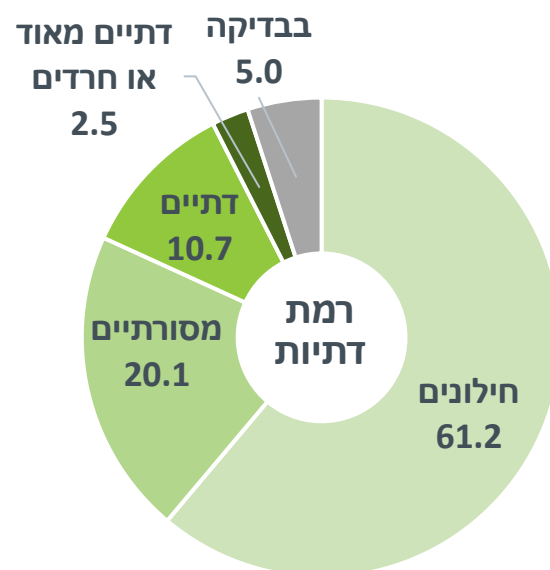
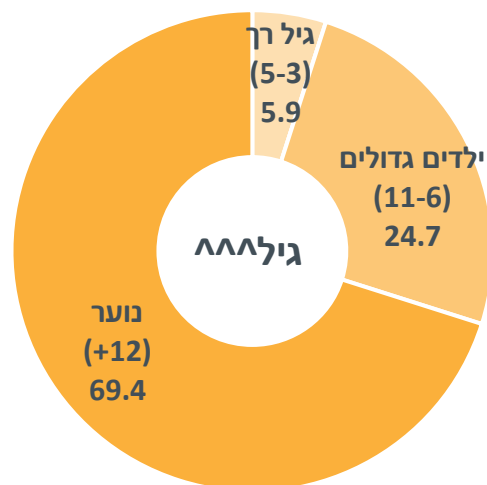

מאפייני רקע (באחוזים) (n=121)

טווח הגילים: 1-16
גיל ממוצע: 12.3

להטב"ק 0.8%

המשיבים יכלו לסמן "אחר" בשאלה על מגדר, אך אף לא אחד מהם בחר באפשרות זו
שיעור הקטינים הערבים נמוך משמעותית משיעורם באוכלוסייה הכללית
לא היו תינוקות בקרב הקטינים במדגם

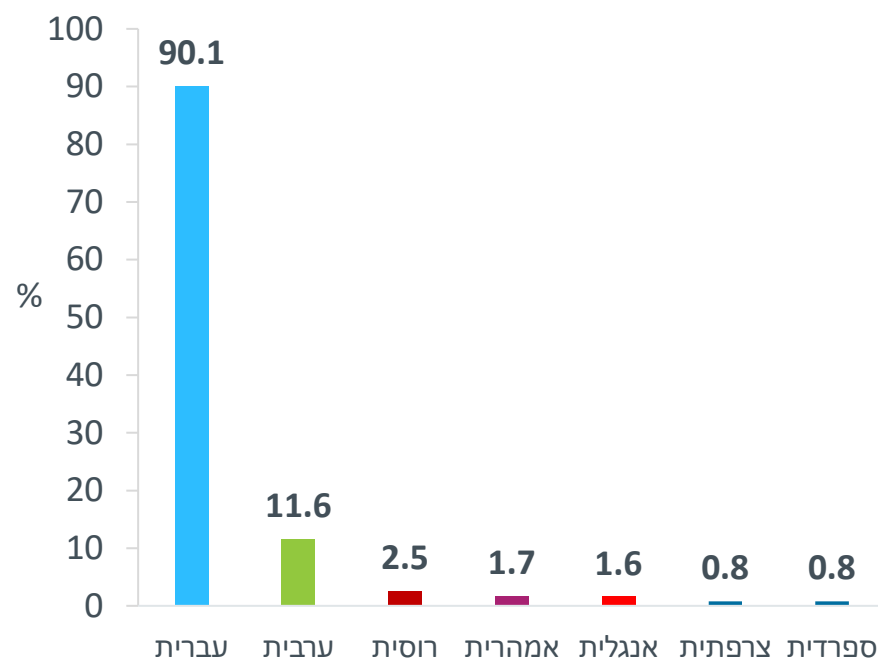
מאפייני רקע (המשך) (באחוזים) (n=121)

מעמד בארץ

99.2%

מן הקטינים הם
אזרחי ישראל
(היתר ללא מעמד)

שפת השירות הנדרשת^א

^אהמשיבים יכלו לסמן יותר מתשובה אחת

ארץ לידה

90.1%

מן הקטינים נולדו בארץ

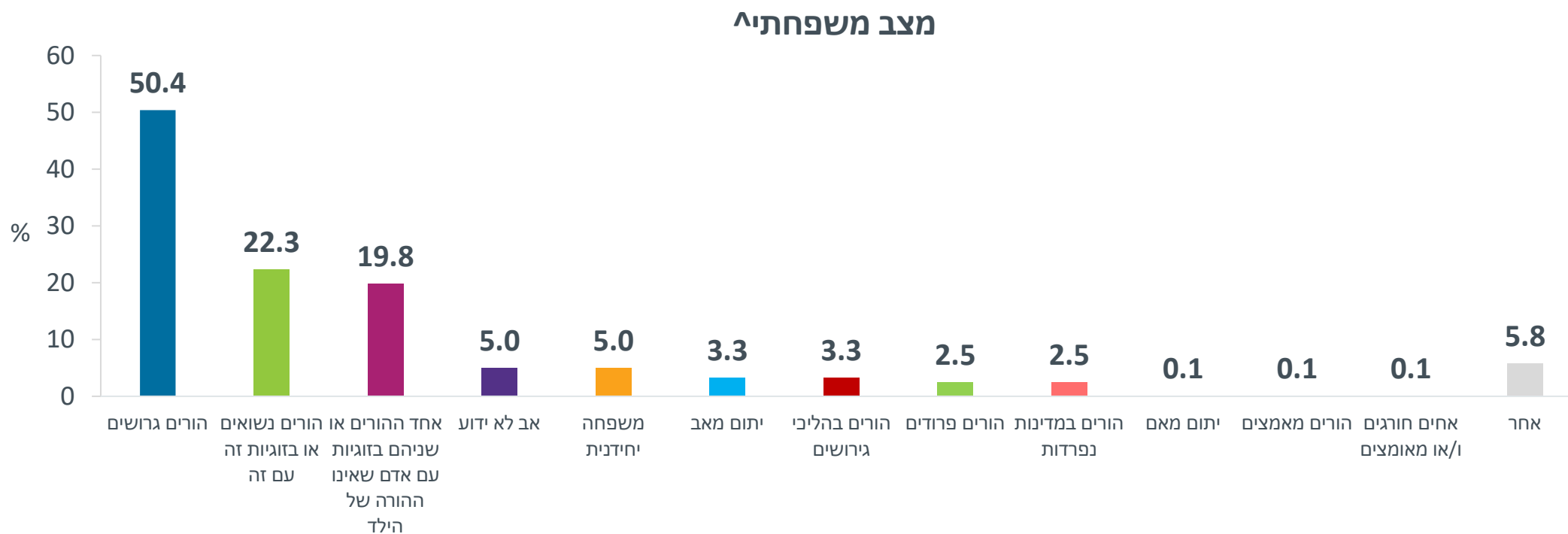
קטינים עולים:

מספר שנים ממוצע בארץ: 6.4

טווח שנים בארץ: 4-12

מאפייני רקע (המשך) (באחוזים) (n=121)

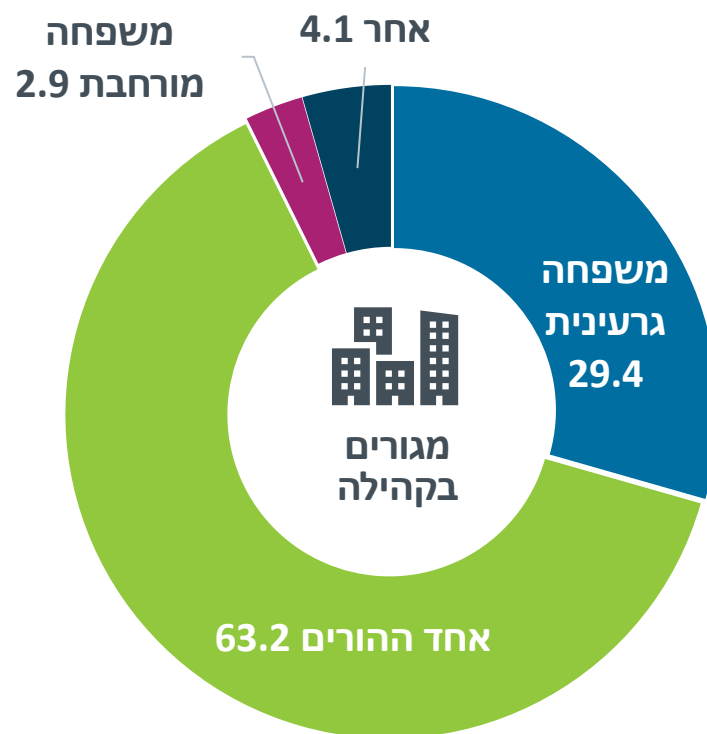
ל-33.1% מן הקטינים יש אחים המיוצגים במערך

אחים במערך

^אהמשיבים יכלו לסמן יותר מתשובה אחת

מאפייני רקע (המשך)

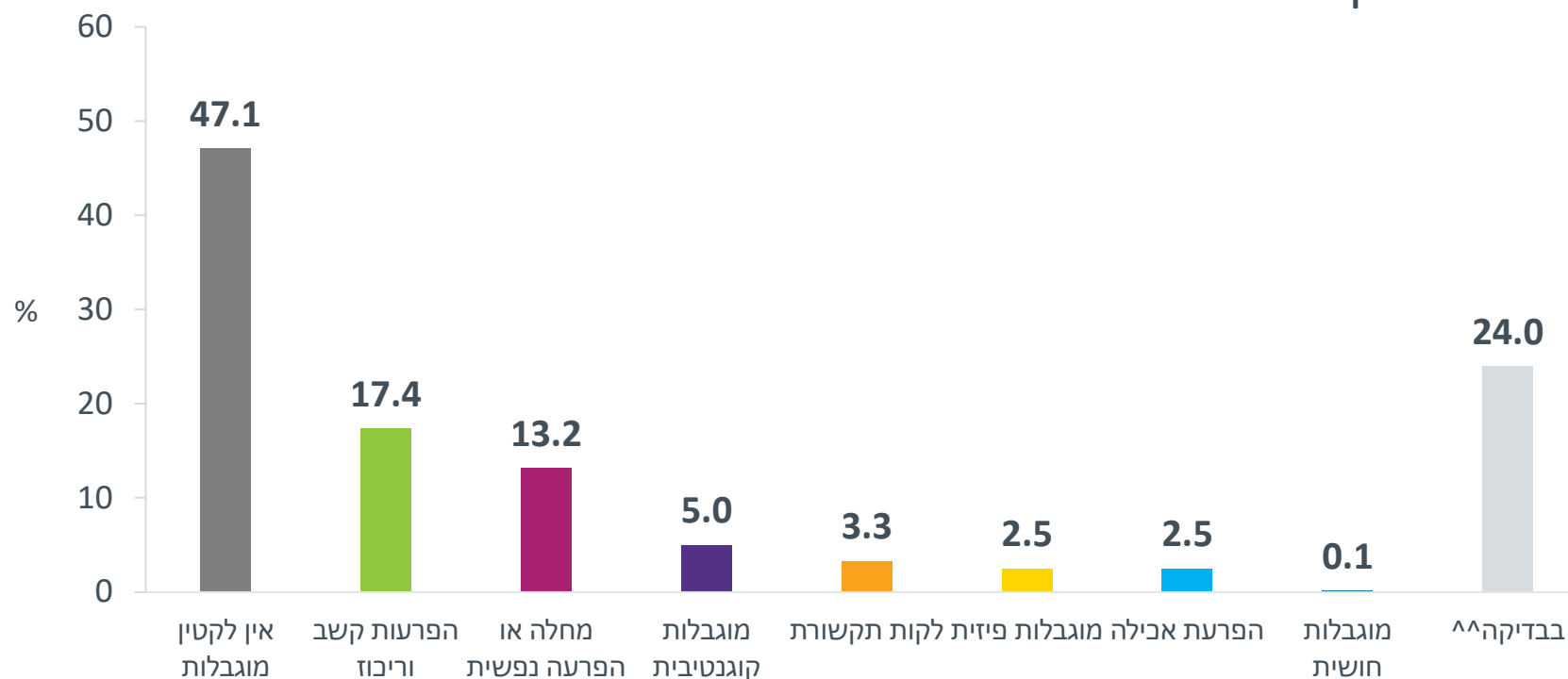
52.1%
מן הקטינים
חיים בקהילה^א

^א היתר נמצאים בסידור חוץ-ביתי (מענים). ראו [שקף 33 – מענים מקבילים](#)

לקויות ומוגבלויות[^] (באחוזים) (n=121)

ל- **20.7%** מן הקטינים לקות או מוגבלות אחת, ל-**10.7%** שתי לקויות או מוגבלויות ול-**0.8%** שלוש לקויות או מוגבלויות

[^] המשיבים יכלו לסמן יותר מתשובה אחת
^{^^} 'בבדיקה' – אין ודאות בנוגע לקיומה או אי-קיומה של לקות או מגבלה, והדבר נמצא בבדיקה של עורך הדין

אירועי חיים משמעותיים (n=121) (באחוזים)

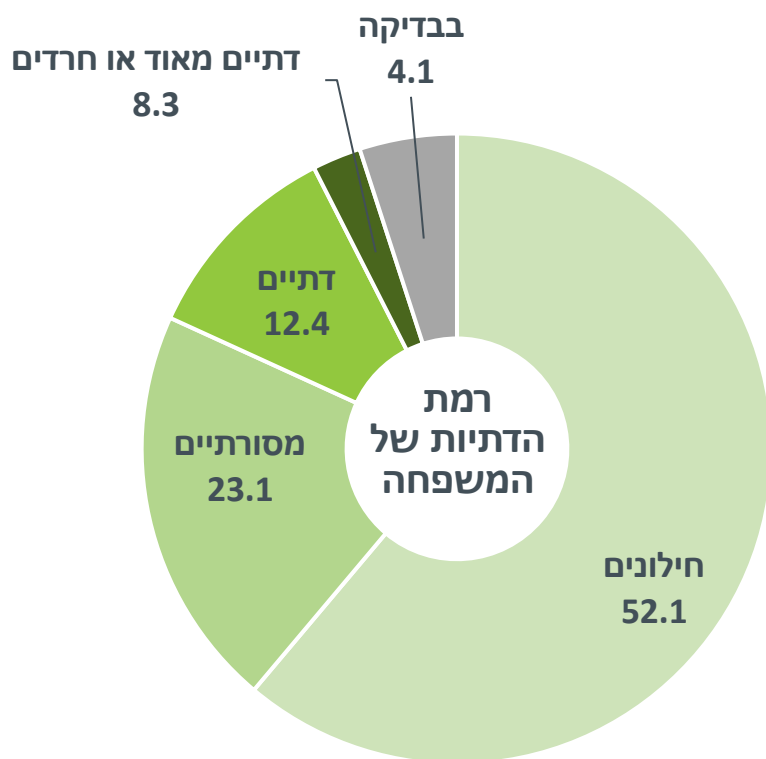
האירוע	חוו	בבדיקה
פרדה או גירושים קשים של ההורים	52.6	4.1
חוויה קשה במשפחה (כגון מחלות קשות של קרובים, התאבדות במשפחה, שכול, רצח במשפחה)	22.6	5.0
הזנחה קשה	19.3	5.8
התעללות או פגיעה על ידי בן משפחה	15.7	8.3
ניסיונות אובדניים בעבר	9.9	7.4
אשפוז פסיכיאטרי	9.9	1.7
התעללות, ניצול או פגיעה מחוץ למשפחה	8.3	7.4
עיכוב לחקירה, מעצר או מאסר	6.6	2.5
יציאה בשאלה	5.8	2.5
אירוע מסכן חיים – אירוע בטחוני או פלילי קשה	4.1	0.0
היריון – הפסקת היריון יזומה, הפלה טבעית, לידה ומסירה לאימוץ/אומנה, לידה וגידול התינוק	1.7	8.0
חזרה בתשובה	0.0	0.8

80.1% מן הקטינים חוו אירועי חיים משמעותיים: **33.9%** חוו אירוע אחד, **21.5%** חוו שני אירועים, **19.0%** חוו יותר משני אירועים

אירועי חיים אחרים שצוינו: דיכאון או משבר נפשי של אחד ההורים, ניסיונות לפגיעה עצמית של הקטין, עדות לאלימות של בני משפחה כלפי זרים, סיכון חיים של הקטין על ידי האם בהיותו תינוק

מאפייני הוריהם של הקטינים (באחוזים) (n=121)

הורים עולים

ל-14% מן הקטינים
הורה עולה אחד

ל-21.5% מן הקטינים
שני הורים עולים

ארץ לידה

65.8%
מן ההורים נולדו בארץ

9.9%
מן ההורים נולדו
במדינות ברה"מ לשעבר

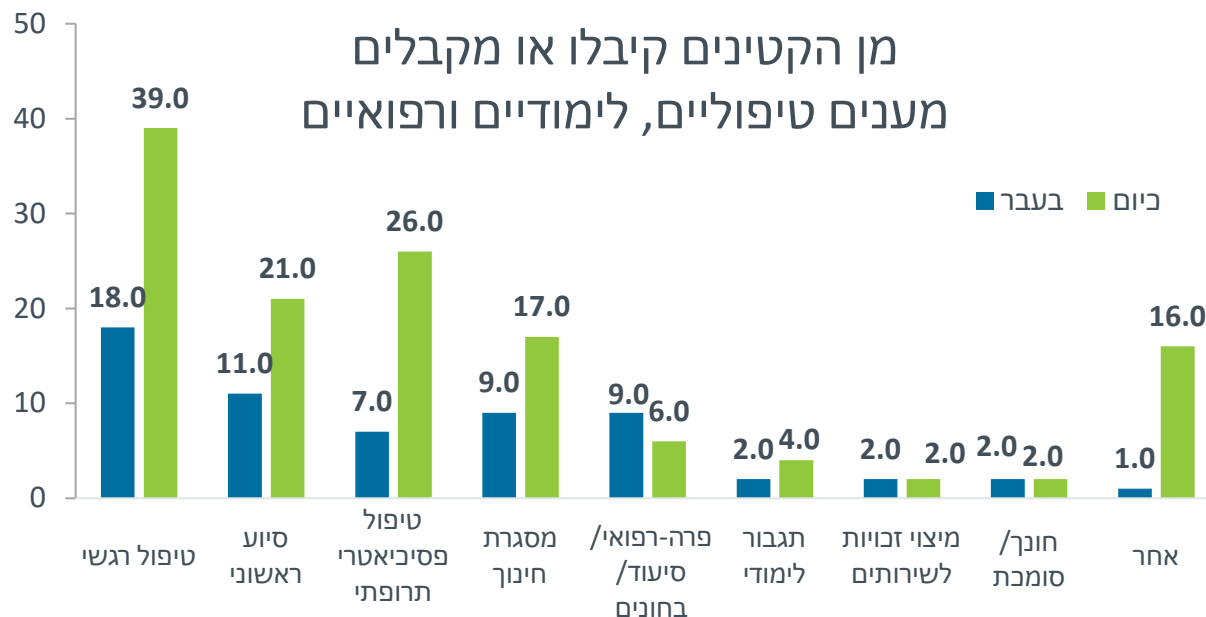
התערבויות קודמות ומקבילות: הליכים משפטיים נוספים ומענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים (באחוזים) (n=121)

מענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים

70.2%

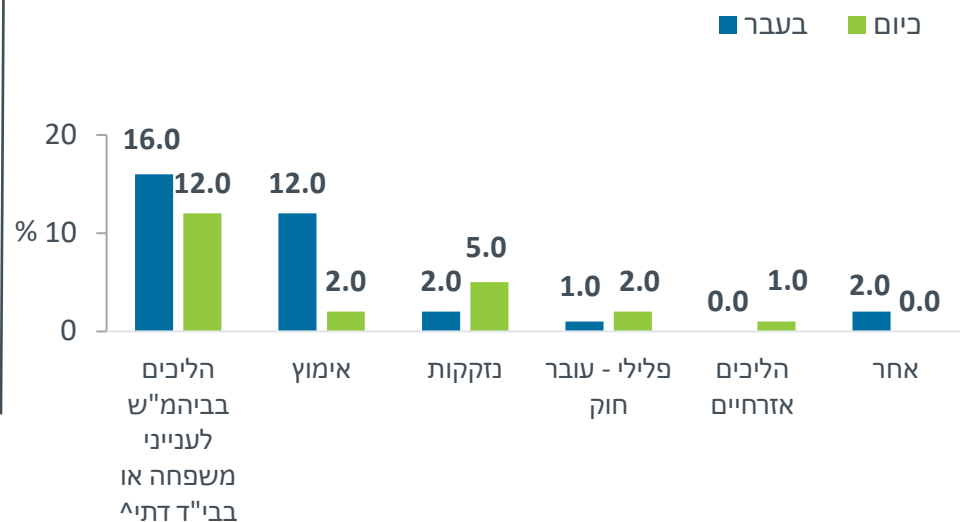
מן הקטינים קיבלו או מקבלים
מענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים

הליכים משפטיים נוספים

37.2% בנוגע ל-

מן הקטינים התנהלו או מתנהלים
הליכים משפטיים נוספים

איייתכן שמדובר בשילוב בין בעיות במשפחה ובין צורכי נזקקות

מענים מקבילים: סידור חוץ-ביתי ואשפוז פסיכיאטרי (באחוזים) (n=121)

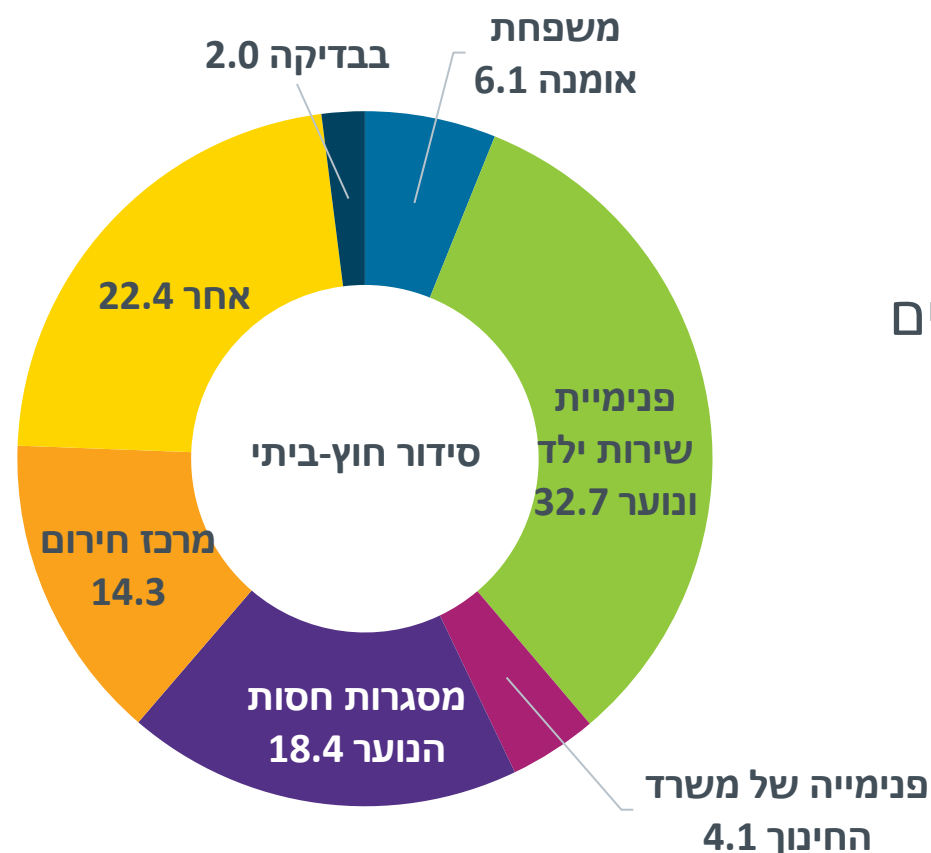
3.3%

מן הקטינים נמצאים
באשפוז פסיכיאטרי

40.5%

מן הקטינים נמצאים
בסידור חוץ-ביתי

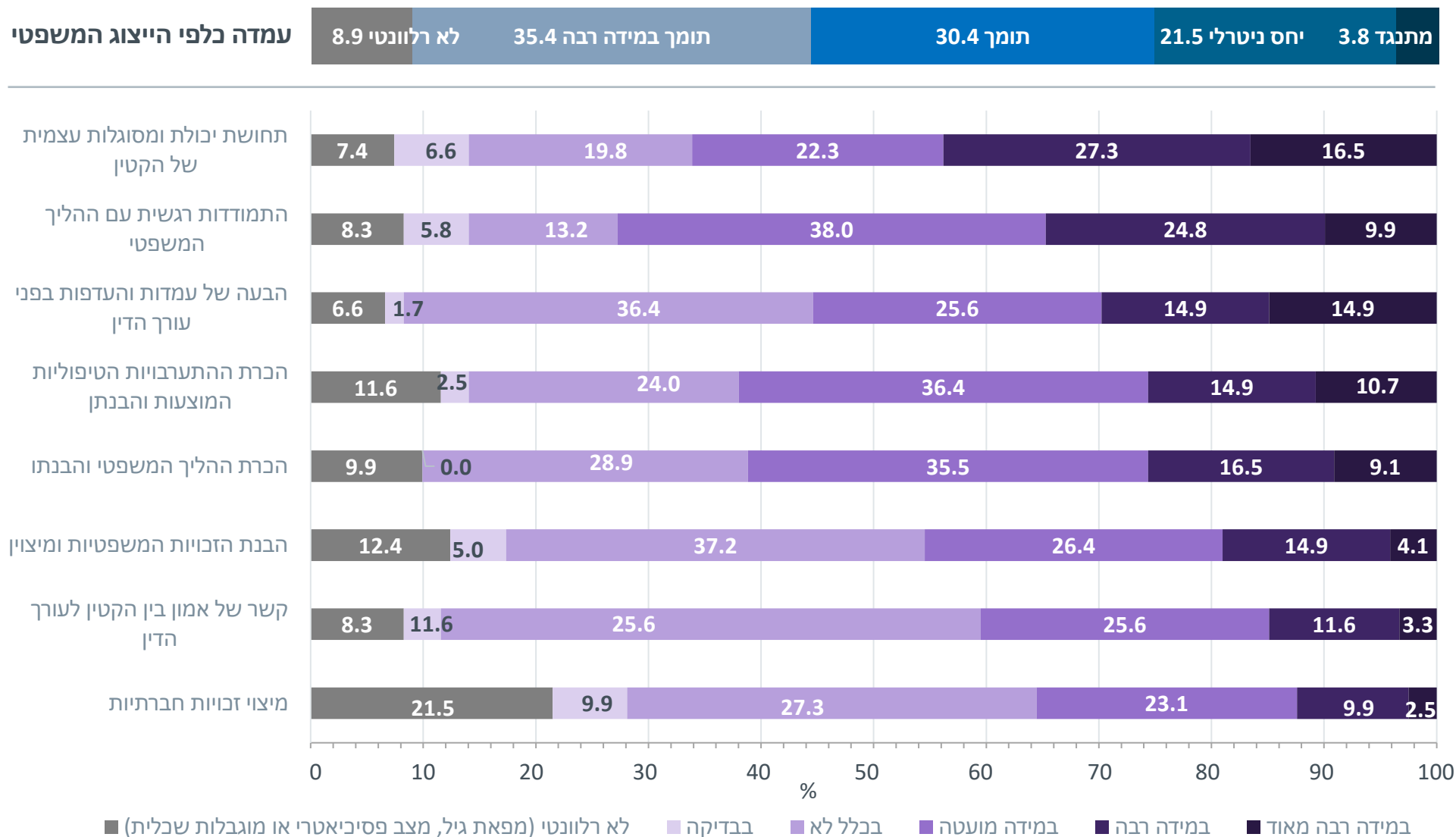

**3. צרכים הנוגעים
להליך המשפטי,
צרכים הנוגעים ליחסים
בסביבתו של הקטין
וצרכים בתחומי חיים**

צרכים הנוגעים להליך המשפטי (באחוזים) (n=121)

במידה רבה ורבה מאוד

43.8

34.7

29.8

25.6

25.6

19.0

14.9

12.4

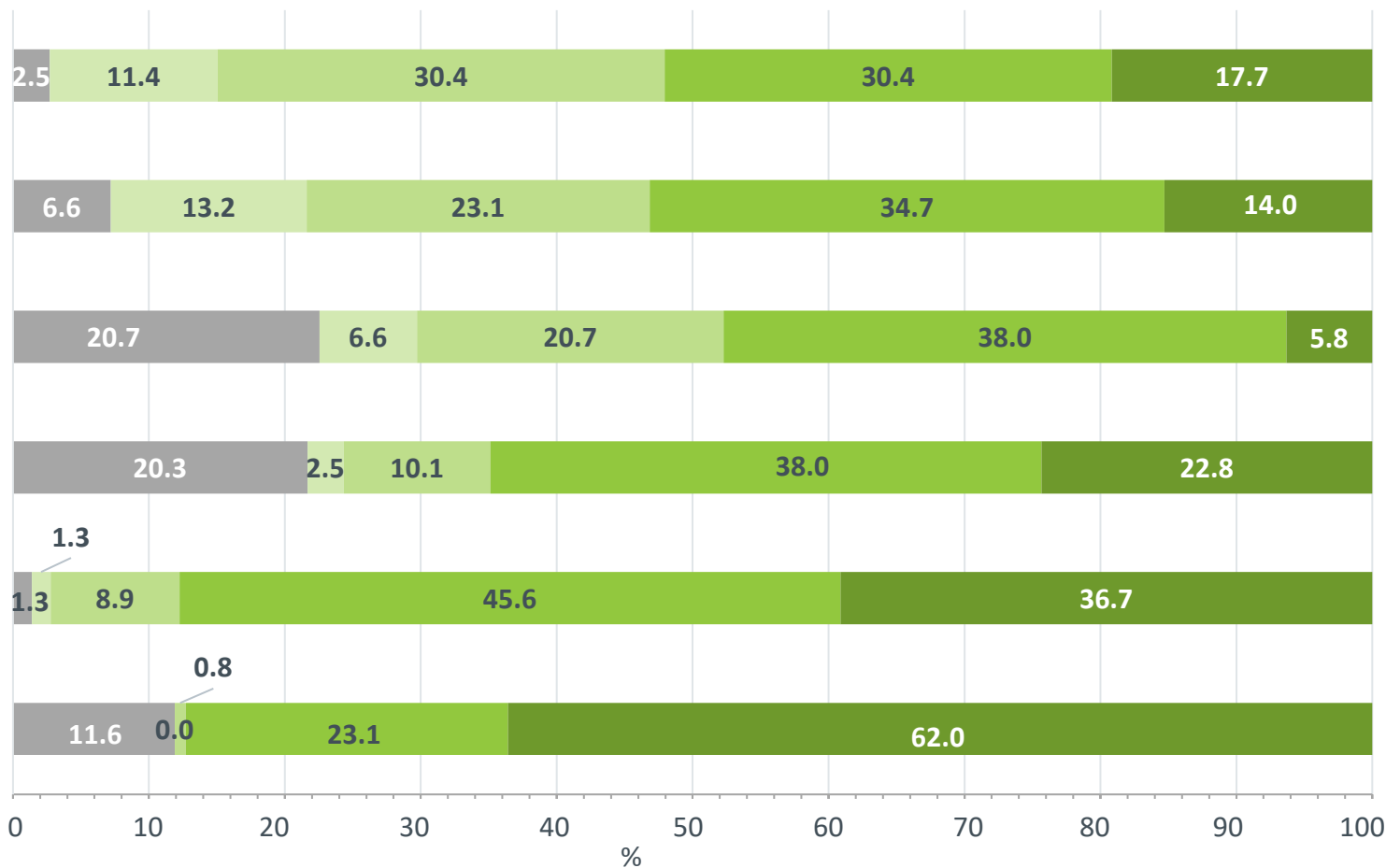

צרכים הנוגעים ליחסים בסביבתו של הקטין (באחוזים) (n=121)

לא טובים
או לא כל
כך טובים

41.8

יחסים בין הקטין להוריו

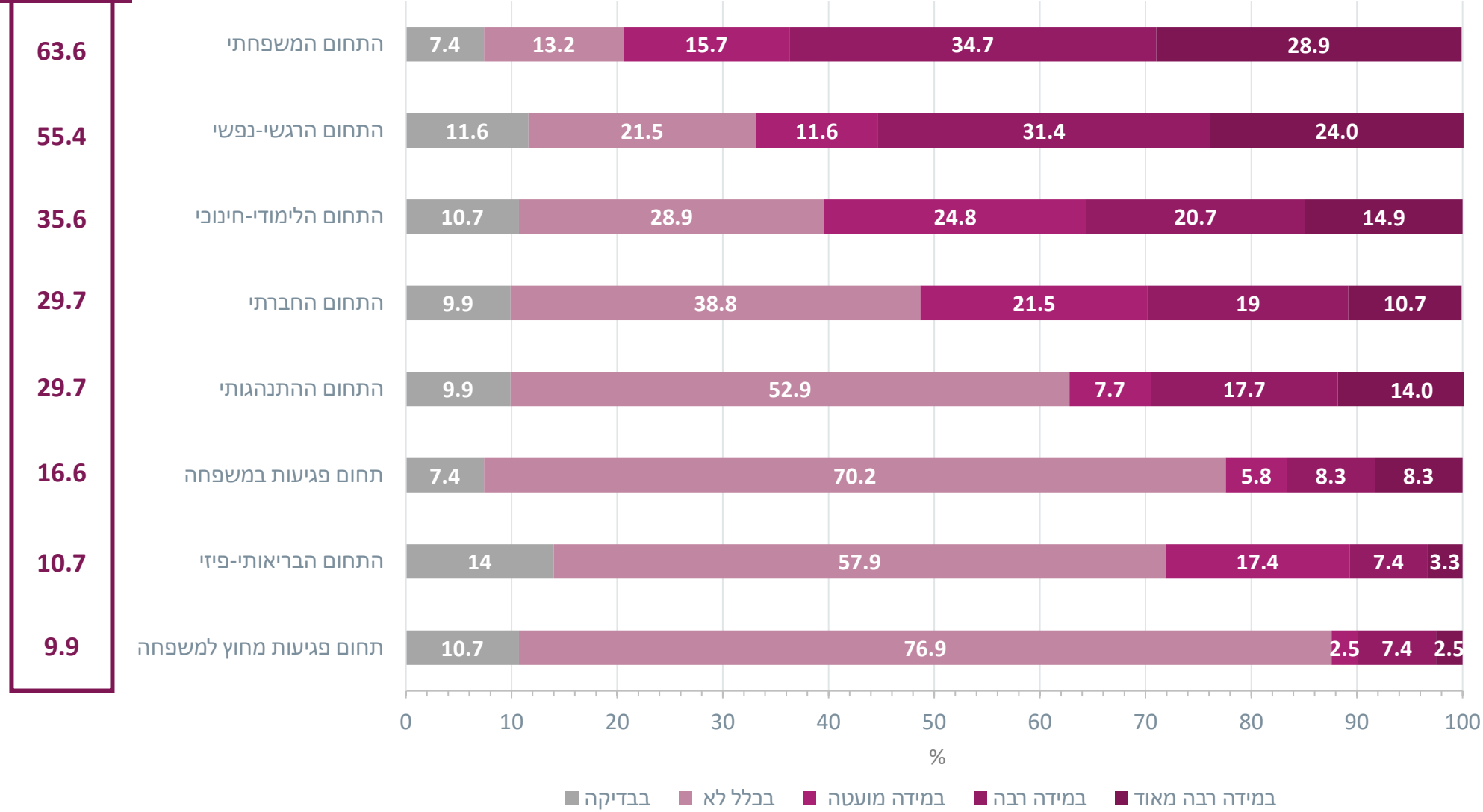

■ לא רלוונטי (מפאת גיל, מצב פסיכיאטרי או מוגבלות שכלית) ■ לא טובים ■ לא כל כך טובים ■ טובים ■ טובים מאוד

צרכים בתחומי חיים (באחוזים) (n=121)

במידה רבה
ורבה מאוד

קשרים בין צרכים הנוגעים להליך המשפטי ובין עצמם ובינם ובין צרכים בתחום היחסים בסביבתו של הקטין

צרכים הנוגעים למערכות יחסים בסביבתו של הקטין^{^^}

קשרים ישירים בין בעיות ביחסים בין הקטין לגורמים בסביבתו
ובין בעיות ביחסים בין הגורמים בסביבתו ובין עצמם; וקשרים ישירים
בין בעיות ביחסים בין הגורמים בסביבת הקטין ובין עצמם

קשר ישיר לבעיות בקשר של אמון בין הקטין לעו"ד	בעיות ביחסים בין הקטין לגורמי הרווחה
קשר ישיר לבעיות ביחסים בין משפחת הקטין לגורמי הרווחה ולבעיות ביחסים בין העו"ד למשפחת הקטין	בעיות ביחסים בין הקטין להוריו
קשר ישיר לבעיות ביחסים בין משפחת הקטין לגורמי הרווחה, לבעיות ביחסים בין העו"ד המייצג למשפחת הקטין ולבעיות ביחסים בין הקטין להוריו	בעיות ביחסים בין הקטין לאחיו
קשר ישיר לבעיות ביחסים בין משפחת הקטין לגורמי רווחה ולבעיות ביחסים בין העו"ד המייצג לעו"ס לחוק ולגורמי טיפול	בעיות ביחסים בין העו"ד המייצג למשפחת הקטין

קשר ישיר לקושי בהתמודדות רגשית עם ההליך המשפטי	בעיות ביחסים בין הקטין לגורמי הרווחה
קשר ישיר לקושי במיצוי זכויות חברתיות	בעיות ביחסים בין הקטין לאחיו

צרכים הנוגעים להליך המשפטי[^]

כל סוגי הצרכים הנוגעים להליך המשפטי קשורים
אלו לאלו בקשר ישיר, מלבד עמדת הקטין כלפי
הייצוג המשפטי, הקשורה רק לצרכים במיצוי
זכויות חברתיות^{^^}

התנגדות הקטין
לייצוג המשפטי

קשר ישיר לקושי במיצוי זכויות
חברתיות

[^] ראו נספח א': מתאמי פירסון (r) בין צרכים הנוגעים להליך המשפטי ובין עצמם
^{^^} זכויות שנועדו להגן על רמת החיים ואיכותם וכוללות גם את הזכות לקבלת
שירותים ומענים חברתיים שונים
^{^^^} ראו נספח ב': מתאמי פירסון (r) בין צרכים בתחום היחסים בסביבתו של הקטין
ובין עצמם וכן בינם ובין צרכים הנוגעים להליך המשפטי

קשרים בין צרכים ובין הליכים משפטיים קודמים ומקבילים ומענים קודמים ומקבילים

הליכים משפטיים קודמים ומקבילים

לקטינים שבעניינם התנהלו או מתנהלים הליכים משפטיים אחרים
($M=0.3$, $SD=0.61$), יש פחות צרכים בתחום הבריאותי-פיזי מלקטינים האחרים
($M=0.6$, $SD=0.89$), ($t=11.486$, $p < .05$)

מענים קודמים ומקבילים^א

לקטינים שקיבלו או מקבלים מענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים יש יותר בעיות
בתחושת יכולת ומסוגלות עצמית ויותר צרכים טיפוליים, לימודיים ורפואיים בכל
התחומים מלקטינים שאינם מקבלים מענים אלו. זאת מלבד התחום פגיעות בתוך
המשפחה, התחום פגיעות מחוץ למשפחה והתחום הלימודיים^א

לקטינים הנמצאים בסידור חוץ-ביתי יש כמעט פי שניים פחות קשיים להביע את
עמדותיהם והעדפותיהם בפני עורך הדין ולעומת זאת הרבה יותר צרכים ברוב
תחומים החיים, מלבד בתחום פגיעות מחוץ למשפחה, בתחום הבריאותי-פיזי
ובתחום המשפחתי, זאת לעומת קטינים הנמצאים בקהילה^א

^א קשרים בין צרכים ובין השמה במסגרות חוץ-ביתיות ואשפוז פסיכיאטרי לא נבחנו בשל מספר מקרים קטן בכל אחת מן הקטגוריות.

^א ראו נספח ג': מבחני שונות (t) בין מענים קודמים ומקבילים שקיבל הקטין ובין צרכים

^א ראו נספח ד': מבחני שונות (t) בין מענים קודמים ומקבילים שקיבל הקטין ובין צרכים – סידור חוץ ביתי (השמה חוץ-ביתית של קטינים היא מענה אך 'חיים בקהילה' הוא מאפיין)

קשרים בין צרכים ובין פרטי התיק[^]

לקטינים המיוצגים בתיקים אזרחיים יש יותר צרכים בהכרה והבנה של ההליך הטיפולי מלקטינים המיוצגים בתיקי מעמד אישי

הליך משפטי

[^] ראו נספח ה': מבחני שונות (t) בין צרכים ובין פרטי התיק ומאפייני הקטין

קשרים בין צרכים ובין מאפייני הקטין^א

לבנים יש יותר צרכים בתחום ההתנהגותי ובתחום החברתי מלבנות, אבל יש להם כמעט פי שניים פחות צרכים בתחום פגיעות בתוך המשפחה

מגדר

נמצאו קשרים חלשים בין גיל ובין עוצמת הצרכים. ככל שהגיל עולה, יש יותר צרכים בהבעת עמדות והעדפות של הקטין ($r=.197, p < .05$) ופחות צרכים בתחום ההתנהגותי ($r=-.274, p < .01$), בתחום החברתי ($r=-.273, p < .01$) ובתחום פגיעות מחוץ למשפחה ($r=-.198, p < .05$)

גיל

נמצאו קשרים הפוכים חלשים בין רמת הדתיות של הקטנים ובין צרכים בתחושת יכולת ומסוגלות עצמית של הקטין ($r=-.274, p < .01$), צרכים בהכרת ההליך הטיפולי והבנתו ($r=-.195, p < .01$) וצרכים בתחום המשפחתי ($r=-.232, p < .05$)

רמת דתיות

לקטנים שיש להם אחים המיוצגים במערך יש פחות צרכים בתחומים האלה: בעיות באמון בין הקטין לעורך הדין, בתחושת היכולת והמסוגלות העצמית, בתחום ההתנהגותי ובתחום החברתי

אחים במערך

לקטנים שאין להם שום לקות או מוגבלות יש פחות בעיות בתחושת היכולת והמסוגלות העצמית, בהכרת התהליך המשפטי והבנתו, אבל יותר בעיות ביחסים בין משפחת הקטין לגורמי טיפול ורווחה, זאת לעומת קטנים שיש להם לקות או מוגבלות אחת לפחות.

לקויות ומוגבלויות

לקטנים שיש להם הורה עולה אחד לפחות, יש כמעט פי שניים פחות צרכים במיצוי זכויות חברתיות, הרבה פחות צרכים בתחום ההתנהגותי, בתחום החברתי, הרגשי-נפשי ובתחום הלימודי אבל מעט יותר בעיות ביחסיהם עם גורמי רווחה, זאת לעומת קטנים שאין להם הורה עולה.

הורים עולים

^א ראו נספח ה': מבחני שונות (t) בין צרכים ובין פרטי התיק ומאפייני הקטין

4. כוחות

כוחות של הקטינים (n=121)

עבור 6.6%
מן הקטינים לא
ציינו עורכי הדין
אף לא כוח אחד

יכולות ונכונות להבעת רגשות ובקשת עזרה	68.6%	
אופטימיות ומוטיבציה לשינוי	51.2%	
מודעות למצב	46.3%	
יכולות וכישורים חברתיים	44.6%	
קשר טוב בין הקטין להורה	42.1%	
קיומן של מערכות תמיכה לקטין	36.4%	
מצוינות, כישורים מיוחדים ותחומי עניין בולטים	27.3%	
תושייה	24.8%	

כוחות שצוינו בקטגוריה "אחר": אדיבות, נימוס וכבוד לאחרים, יכולת לגייס אחרים לטובתו; סיוע ותמיכה של מדריכים בפנימייה;
מוכנות לשנות דעה; קשר טוב עם גורמי טיפול; קשר טוב עם משפחת האומנה

קשרים בין כוחות ובין פרטי התיק

תחום ההליך המשפטי^א

יכולות ונכונות להבעת רגשות ובקשת עזרה – דווחו בהליכי מעמד אישי יותר מבהליכים אחרים
(Cramer's $v=.182$, $p < .05$)

^א תחום ההליך המשפטי: מעמד אישי / תחומי הליכים אחרים (תחומי הליכים אחרים: ייצוג קטין בתיקים אזרחיים, אשפוז פסיכיאטרי, נפגעי עבירה קטינים)

קשרים בין כוחות ובין מאפייני הקטין

מאפייני רקע

רמת דתיות^א

- יכולות וכישורים חברתיים – דווחו בקרב לא חילוניים יותר מבקרב חילוניים ($\text{Cramer's } v=.236, p < .05$)

לקות או מוגבלות

- יכולות וכישורים חברתיים – דווחו בקרב מי שאין להם לקות או מוגבלות יותר מבקרב מי שיש לקות או מוגבלות ($\text{Cramer's } v=.438, p < .001$)
- מצוינות, כישורים מיוחדים ותחומי עניין בולטים – דווחו בקרב מי שאין להם לקות או מוגבלות יותר מבקרב מי שיש להם לקות או מוגבלות ($\text{Cramer's } v=.315, p < .01$)

^ארמת דתיות של הקטין: חילוני / לא חילוני (לא חילוני: מסורתי, דתי, דתי מאוד או חרדי)

קשרים בין כוחות ובין מאפייני הקטין (המשך)

מאפייני רקע

אחים מיוצגים במערך

- תושייה – דווחה בקרב מי שיש להם אחים המיוצגים במערך יותר מקרב מי שאין להם אחים המיוצגים במערך
(Cramer's $v=.257, p < .01$)
- יכולות וכישורים חברתיים – דווחו בקרב מי שיש להם אחים המיוצגים במערך יותר מבקרב מי שאין להם אחים המיוצגים במערך
(Cramer's $v=.205, p < .05$)

אירועי חיים משמעותיים בעבר

פרדה או גירושים קשים של ההורים

- מודעות למצב – דווחה בקרב מי שחוו פרדה או גירושים קשים של ההורים יותר מקרב מי שלא חוו פרדה או גירושים קשים של ההורים
(Cramer's $v=.240, p < .05$)

קשרים בין כוחות ובין התערבויות קודמות ומקבילות

הליכים משפטיים נוספים ומענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים

הליכים משפטיים נוספים (קודמים ומקבילים)

- תושייה – דווחה בקרב מי שצוינו בנוגע להם הליכים משפטיים נוספים יותר מבקרב מי שלא צוינו בנוגע להם הליכים אלו (Cramer's $v=0.271$, $p < .01$)

מענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים (קודמים או מקבילים)[^]

- יכולות וכישורים חברתיים – דווחו בקרב מי שלא צוינו בנוגע להם מענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים יותר מבקרב מי שצוינו בנוגע להם המענים הללו (Cramer's $v=0.216$, $p < .05$); ובקרב מי שנמצאים בסידור חוץ-ביתי או באשפוז פסיכיאטרי פחות מבקרב מי שחיים בקהילה (Cramer's $v=0.309$, $p < .01$)^{^^}

[^] קשרים בין כוחות ובין השמה במסגרות חוץ-ביתיות ואשפוז פסיכיאטרי לא נבחנו בשל מספר מקרים קטן בכל אחת מן הקטגוריות
^{^^} חיים בקהילה הוא מאפיין

קשרים בין כוחות ובין צרכים

עמדת הקטין בנוגע לייצוג משפטי^א

נמצאה עמדה חיובית יותר של הקטין לייצוג משפטי כאשר דווח על קיומם של הכוחות האלה:

- אופטימיות ומוטיבציה
- יכולות ונכונות להבעת רגשות ובקשת עזרה
- מודעות למצב
- תושייה
- מצוינות, כישורים מיוחדים ותחומי עניין בולטים

^אראו נספח ו': מבחני שונות (t) בין כוחות ובין צרכים

קשרים בין כוחות ובין צרכים (המשך)

קשיים בתחום ההליך המשפטי הנוגעים לקטין

- דווח על קשיים רבים יותר לקטין בהיבטים שלהלן, כאשר לא דווח על יכולות וכישורים חברתיים מאשר כאשר דווח עליהם:
 - בניית קשר של אמון עם עורך הדין המייצג ($M=1.5$, $SD=.73$ לעומת $M=1.8$, $SD=.90$, בהתאמה)
 - הכרת ההליך המשפטי ובהבנתו ($M=1.9$, $SD=.98$ לעומת $M=2.3$, $SD=.90$, בהתאמה)
 - הכרת ההתערבויות הטיפוליות ובהבנתן ($M=1.9$, $SD=1.01$ לעומת $M=2.3$, $SD=.90$, בהתאמה)
 - הבנת הזכויות המשפטיות ובמיצוין ($M=1.6$, $SD=.79$ לעומת $M=2.0$, $SD=.96$, בהתאמה)
 - תחושת היכולת והמסוגלות העצמית ($M=2.0$, $SD=1.06$ לעומת $M=2.9$, $SD=.83$, בהתאמה)
- דווח על קושי רב יותר בתחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטין כאשר לא דווח על יכולת ונכונות להבעת רגשות ובקשת עזרה ($M=2.9$, $SD=.84$) מכשדווח על קיומם ($M=2.3$, $SD=1.08$)

קשרים בין כוחות ובין צרכים (המשך)

מערכות יחסים, שיתופי פעולה וקונפליקטים הנוגעים לקטין

- דווח שהיחסים בין הקטין ובין גורמי הרווחה טובים פחות כאשר לא דווח על יכולות וכישורים חברתיים ($M=2.3$, $SD=.74$) מכשדווח על קיומם ($M=2.7$, $SD=.75$)
- דווח שהיחסים בין משפחת הקטין ובין גורמי הרווחה טובים פחות כאשר:
 - לא דווח על קשר טוב בין הקטין להורה ($M=2.4$, $SD=.93$) מכשדווח על קשר טוב ביניהם ($M=2.9$, $SD=.89$)
 - לא דווח על קיומן של מערכות תמיכה לקטין ($M=2.4$, $SD=.90$) מכשדווח על קיומן ($M=3.0$, $SD=.89$)
- דווח שהיחסים בין עורך הדין ובין העו"ס לחוק וגורמי טיפול אחרים טובים פחות כאשר:
 - דווח על אופטימיות ומוטיבציה לשינוי ($M=3.6$, $SD=.53$) מכשלא דווח על אופטימיות ומוטיבציה לשינוי ($M=3.8$, $SD=.39$)
 - דווח על מודעות מצב ($M=3.6$, $SD=.54$) מכשלא דווח על מודעות למצב ($M=3.8$, $SD=.41$)
- דווח שהיחסים בין עורך הדין ובין משפחת הקטין טובים פחות כאשר:
 - לא דווח על קשר טוב בין הקטין ובין ההורה ($M=3.1$, $SD=.74$) מכשדווח על קשר טוב ביניהם ($M=3.5$, $SD=.57$)
 - לא דווח על קיומן של מערכות תמיכה לקטין ($M=3.1$, $SD=.64$) מכשדווח על קיומן ($M=3.6$, $SD=.69$)

קשרים בין כוחות ובין צרכים (המשך)

מערכות יחסים בסביבתו של הקטין

- דווח שהיחסים בין הקטין ובין הוריו טובים פחות כאשר:
 - דווח על מצוינות וכישורים מיוחדים ($M=2.2$, $SD=.73$) מכשלא דווח עליהן ($M=2.7$, $SD=.98$)
 - לא דווח על מערכות תמיכה הקטין ($M=2.4$, $SD=.95$) מכשדווח על קיומן ($M=2.9$, $SD=.89$)
- דווח שהיחסים בין הקטין ובין אחיו טובים פחות כאשר:
 - לא דווח על קשר טוב בין הקטין להורה ($M=2.9$, $SD=.76$) מכשדווח על קשר טוב ביניהם ($M=3.3$, $SD=.71$)
 - לא דווח על קיומן של מערכות תמיכה לקטין ($M=2.9$, $SD=.72$) מכשדווח על קיומן ($M=3.4$, $SD=.79$)

5. בחירת תוצאות רצויות להשגה

הנחיות לבחירה בתוצאות רצויות להשגה והנימוק לבחירתן

המשיבים התבקשו לבחור את התוצאות הרצויות להשגה:

- התוצאה 'הגברת השיתוף' הוגדרה **חובה**. בתוך תוצאה זו יכלו המשיבים לבחור את התוצאות הרצויות להם מבין שלוש התוצאות המרכיבות אותה ([לפירוט ראו שקף 54](#))
- נוסף על כך הוגדרו שמונה תוצאות לבחירה. המשיבים התבקשו לבחור עד שלוש תוצאות רצויות להשגה שבהן יתמקדו בייצוג הקטין מבין שמונה התוצאות ([לפירוט ראו שקף 55](#))
- לאחר הבחירה בתוצאות התבקשו המשיבים לנמק את הסיבות שבגינן בחרו בתוצאות אלו** ([לפירוט ראו שקף 56](#))

תוצאות שנבחרו בתחום: הגברת השותפות של הקטין בתהליך הייצוג ובטיפול בו [^](n=121)

63.6% הקטין מעורב בתהליך – מביע את עמדתו והעדפותיו^{^^}

61.1% הקטין מבין את ההליך המשפטי^{^^}

57.8% הקטין משפיע על התהליך – התחשבות ברצון הקטין^{^^}

14.9% לא רלוונטי מפאת גיל/מצב פסיכיאטרי/מוגבלות שכלית

פירוט הסיבות לסימון "לא רלוונטי": 77.8% מפאת גיל, 16.7% מפאת מצב נפשי או מוגבלות שכלית, 5.5% (מקרה אחד) צוין: 'הנערה בוגרת ושיתוף הפעולה מצוין'

[^] אפשר היה לסמן יותר מתוצאה אחת מבין שלוש התוצאות הראשונות (שלוש רמות השיתוף) או את הקטגוריה 'לא רלוונטי'
^{^^} הבחירה באחוזים גבוהים בשלוש רמות השיתוף נעשתה ככל הנראה מפני ששלושתן רלוונטיות לכל הגילים שבהם התאפשר לשתף את הקטין

התוצאות שנבחרו^{^^} (n=121)

16.7%

הגברת האמון
שהקטין רוחש
לעורך הדין^{^^}

^{^^}התוצאה 'הגברת
אמון שהקטין רוחש
לעורך הדין' הייתה אחת
מן התוצאות לבחירה
בגל הראשון והועברה
להיות תוצאת חובה בגל
השני

בגל השני אל התוצאות
לבחירה נוספה תוצאה
'הגברת תחושת הקטין
בנוגע להוגנות ההליך
המשפטי'

58.7% התאמת המענים למאפייני הקטין ולצרכיו

53.7% הפחתת רמת הקונפליקטים בסביבתו של הקטין

38% קונפליקטים בתוך משפחת הקטין | 24.8% קונפליקטים בין הקטין
ובין משפחתו | 18.2% קונפליקטים בין הקטין או משפחתו ובין גורמי טיפול^{^^}

36.3% הגברת רמת המוגנות הקטין

31.4% הפחתת מצוקה רגשית של הקטין מן ההליך המשפטי

27.3% הגברת מחויבות הקטין להליך הטיפול המוסכם

26.4% הגברת תחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטין

21.5% הגברת תחושת הקטין בנוגע להוגנות ההליך המשפטי

15.7% הגברת מיצוי זכויותיו של הקטין

^{^^}המשיבים יכלו לסמן עד שלוש תוצאות רצויות להשגה שבהן יתמקדו בייצוג הקטין

נימוקים לבחירה בתוצאות^א (n=121)

58.8%	התוצאה קשורה ל"בעית מפתח" ששינוי בה עשוי להביא לשינוי גם בתחומים אחרים	
27.4%	התוצאה קשורה לבעיה חריפה שמחייבת מענה מיידי	
23.8%	הקטין בחר להתמקד בתוצאה	
18.0%	המשפחה או גורמי הטיפול תומכים בהשגת התוצאה	
9.8%	דווח כי ישנם מענים מתאימים להשגת התוצאה	
7.3%	התוצאה קלה יחסית להשגה, והשגתה תגביר את המוטיבציה להמשיך	

קשרים בין בחירות בתוצאות ובין עצמן

התאמת מענים

- יש קשר בין בחירה בתוצאה **התאמת מענים** ובין בחירה בתוצאות האלה:
- **הפחתת המצוקה הרגשית מן ההליך המשפטי** ($\chi^2 = p = .035 = 4.440$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה מבין מי שבחרו בהתאמת מענים (76.1%) גבוה מאחוז עורכי הדין שבחרו בה מבין מי שלא בחרו בהתאמת מענים (58.0%)
 - **הגברת רמת המוגנות** ($\chi^2 = p = .047 = 3.955$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה מבין מי שבחרו בהתאמת מענים (56.3%) נמוך מאחוז עורכי הדין שבחרו בה מבין מי שלא בחרו בהתאמת מענים (74.0%)

הגברת מחויבות לתהליך הטיפול המוסכם

- יש קשר בין בחירה בתוצאה **הגברת מחויבות הקטין לתהליך הטיפול המוסכם** ובין בחירה בתוצאות האלה:
- **הפחתת המצוקה הרגשית מן ההליך המשפטי** ($\chi^2 = p = .018 = 5.564$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה מבין מי שבחרו בהגברת המחויבות לתהליך הטיפול (84.8%) גבוה מאחוז עורכי הדין שבחרו בה מבין מי שלא בחרו בהגברת המחויבות לתהליך הטיפול המוסכם (62.5%)
 - **הגברת תחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטין** ($\chi^2 = p = .004 = 8.428$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה מבין מי שבחרו בהגברת המחויבות לתהליך הטיפול המוסכם (54.5%) נמוך מאחוז עורכי הדין שבחרו בה מבין מי שלא בחרו בהגברת המחויבות לתהליך הטיפול המוסכם (80.7%)

הבדלים בבחירת תוצאות, לפי מאפייני הקטין

גיל

יש קשר הפוך בינוני בין בחירת עורכי הדין בתוצאה התאמת המענים ובין גיל הקטין ($r=.376, p < .005$) וקשר ישיר חלש בין בחירת עורכי הדין בתוצאה הגברת מחויבות הקטין לתהליך הטיפול המוסכם ובין גיל הקטין ($r=-.259, p < .05$)

רמת דתיות

יש קשר בין רמת הדתיות של הקטין ובין בחירת עורכי הדין בתוצאה הפחתת רמת קונפליקט בסביבתו של הקטין ($\chi^2=p=.019=5.463$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים חילונים (62.2%) גבוה מאחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים שאינם חילונים (40.5%)

אירועי חיים משמעותיים

יש קשר מובהק בין בחירת עורכי הדין בתוצאה הפחתת רמת הקונפליקט בסביבתו של הקטין ובין דיווח על פרדה או גירוש קשים של הורי הקטין ($\chi^2=p=.013=8.708$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים שעברו אירוע כזה (67.2%) גבוה מאחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים שלא עברו אירוע כזה (42.1%)

הבדלים בבחירת תוצאות, לפי מאפייני הקטין ומענים קודמים ומקבילים

סידור חוץ-ביתי/ חיים בקהילה^א

- יש קשר בין הסדר המגורים של הקטין ובין בחירת עורכי הדין בתוצאות:
 - הפחתת המצוקה הרגשית מן ההליך המשפטי (Cramer's $V=0.283$, $p < .05$, $n=121$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים בקהילה (42.6%) גבוה מאחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים הנמצאים בסידור חוץ-ביתי (18.4%)
 - הגברת רמת המוגנות (Cramer's $V=0.025$, $p < .05$, $n=121$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים בקהילה (27.9%) נמוך מאחוז עורכי הדין שבחרו בה עבור קטינים הנמצאים בסידור חוץ-ביתי (51.0%)
 - הגברת תחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטין (Cramer's $V=0.243$, $p < .05$, $n=121$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים בקהילה (63.2%) גבוה מאחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה עבור קטינים הנמצאים בסידור חוץ-ביתי (40.8%)

אין קשר בין קיומה של לקות או מוגבלות אצל הקטין ובין הבחירה של עורכי הדין בתוצאות להשגה

אין קשר בין קיומם של הליכים משפטיים נוספים ומענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים
ובין הבחירה של עורכי הדין בתוצאות להשגה^א

^א סידור חוץ-ביתי של קטינים הוא מענה אך חיים בקהילה הוא מאפיין
^אקשרים בין בחירה בתוצאות ובין השמה במסגרות חוץ-ביתיות ואשפוז פסיכיאטרי לא נבחנו בשל מספר מקרים קטן בכל אחת מן הקטגוריות

קשרים בין בחירה בתוצאות בתחום 'הגברת שותפות של הקטין בתהליך הייצוג והטיפול בו' ובין דיווח על כוחות

מודעות למצב

הכוח דווח יותר כאשר התוצאה:

הקטין מבין את ההליך המשפטי נבחרה יותר (Cramer's $V=0.230$, $p < .05$)

הקטין מעורב בתהליך – מביע את עמדתו והעדפותיו נבחרה יותר (Cramer's $V=0.288$, $p < .01$)

הקטין משפיע על התהליך – התחשבות ברצון הקטין נבחרה יותר (Cramer's $V=0.255$, $p < .01$)

הפחתת המצוקה הרגשית של הקטין מן ההליך המשפטי נבחרה יותר (Cramer's $V=0.193$, $p < .05$)

התאמת המענים למאפייני הקטין ולצרכיו נבחרה פחות (Cramer's $V=0.265$, $p < .01$)

הכוח דווח יותר כאשר התוצאה:

הקטין מבין את ההליך המשפטי נבחרה יותר (Cramer's $V=0.183$, $p < .05$)

הקטין מעורב בתהליך – מביע את עמדתו והעדפותיו נבחרה יותר (Cramer's $V=0.270$, $p < .01$)

הגברת מיצוי זכויותיו של הקטין נבחרה יותר (Cramer's $V=0.195$, $p < .05$)

התאמת המענים למאפייני הקטין ולצרכיו נבחרה פחות (Cramer's $V=0.240$, $p < .01$)

מצוינות,
בישורים
מיוחדים
ותחומי עניין
בולטים

קשרים בין בחירה בתוצאות בתחום 'הגברת שותפות של הקטין' ובין דיווח על כוחות (המשך)

הכוח דווח יותר כאשר התוצאה:

אופטימיות
ומוטיבציה לשינוי

הקטין מעורב בתהליך – מביע את עמדתו והעדפותיו נבחרה יותר (Cramer's $V=0.191$, $p < .05$)
הקטין משפיע על התהליך – התחשבות ברצון הקטין נבחרה יותר (Cramer's $V=0.205$, $p < .05$)

הכוח דווח יותר כאשר התוצאה:

קיומן של מערכות
תמיכה לקטין

הפחתת המצוקה הרגשית של הקטין מן ההליך המשפטי נבחרה יותר (Cramer's $V=0.192$, $p < .05$)
הגברת מיצוי זכויותיו של הקטין נבחרה יותר (Cramer's $V=0.335$, $p < .001$)
התאמת המענים למאפייני הקטין ולצרכיו נבחרה יותר (Cramer's $V=0.2$, $p < .05$)

הכוח דווח יותר כאשר התוצאה הקטין מעורב בתהליך – מביע את עמדתו והעדפותיו נבחרה יותר (Cramer's $V=0.229$, $p < .05$)

יכולת ונכונות
להבעת רגשות
ובקשת עזרה

הכוח דווח יותר כאשר התוצאה הפחתת המצוקה הרגשית של הקטין מן ההליך המשפטי נבחרה יותר (Cramer's $V=0.189$, $p < .05$)

תושייה

הכוח דווח יותר כאשר התוצאה הגברת רמת המוגנות של קטין נבחרה פחות (Cramer's $V=0.193$, $p < .05$)

קשר טוב בין
הקטין להורה

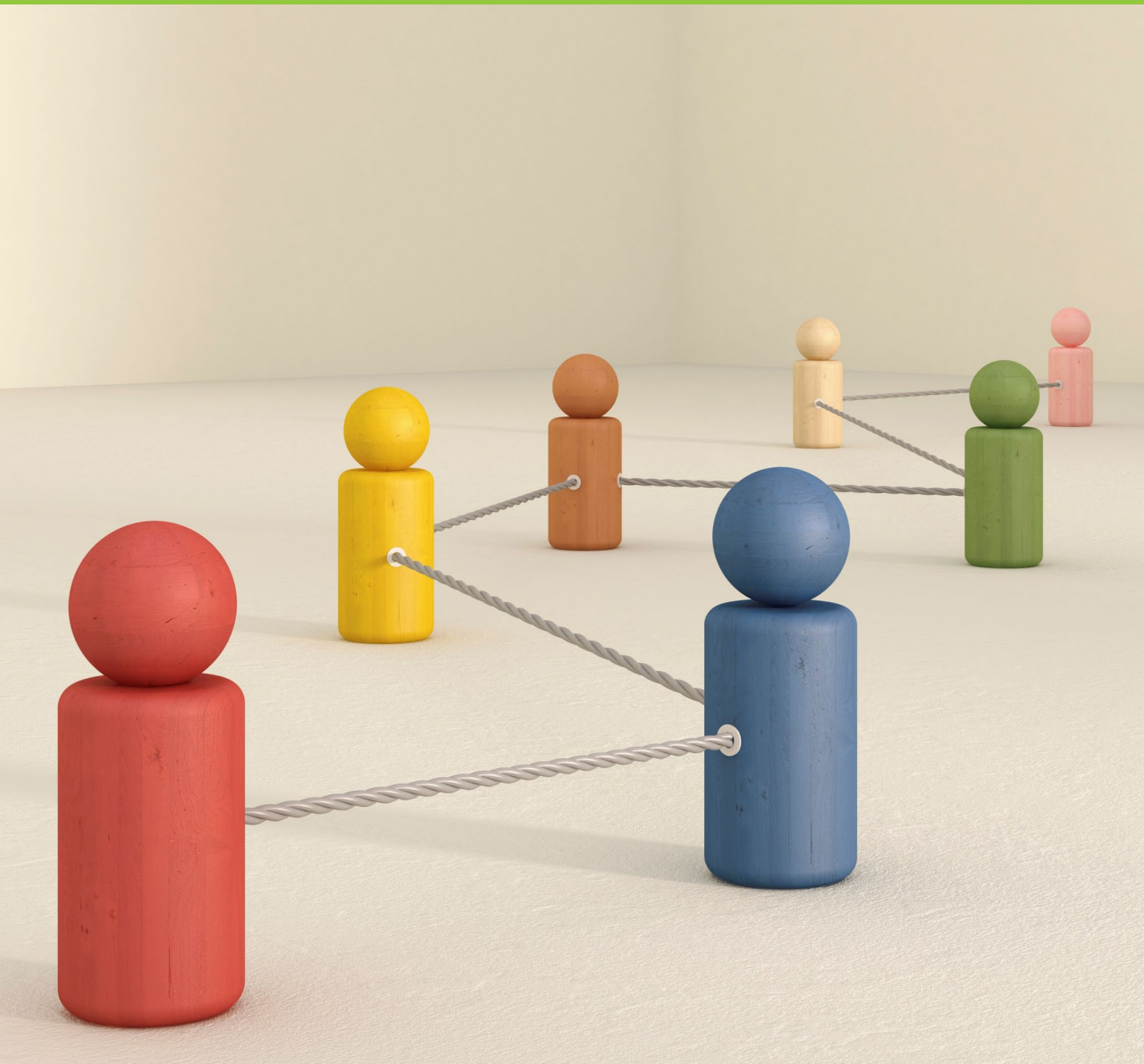
קשרים בין בחירה בתוצאות ובין דיווח על כוחות

לא נמצאו קשרים בין בחירה בתוצאות האלה ובין דיווח על קיומם של כוחות:

- הגברת תחושת הקטין בנוגע להוגנות ההליך המשפטי
- הגברת תחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטין
- הגברת מחויבות הקטין לתהליך הטיפול המוסכם
- הפחתת רמת הקונפליקטים בסביבתו של הקטין

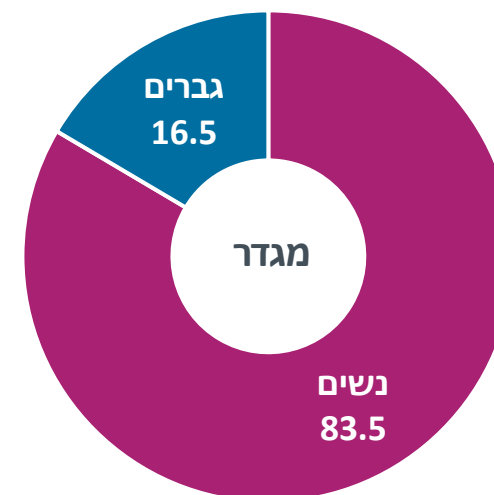
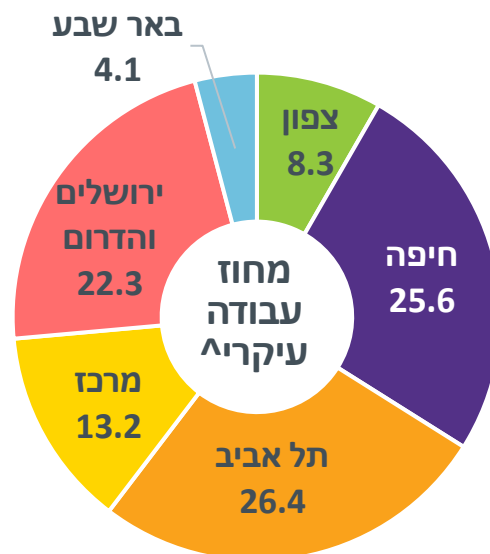
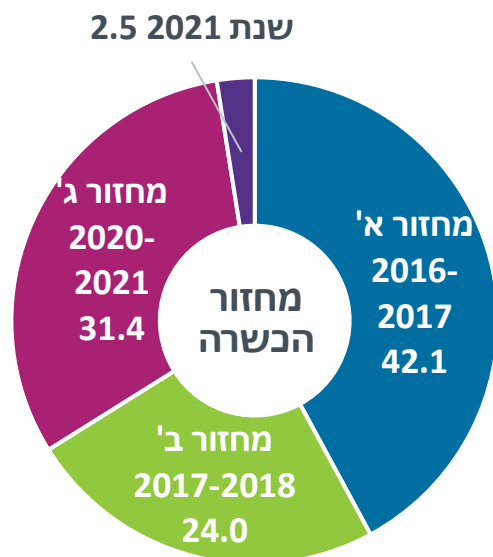

6. פרטים ארגוניים ומאפייני הרקע של עורכי הדין

מאפייני רקע (באחוזים) (n=121)

אמהרית 0.8%
אחר 5.8%

רוסית 6.6%
יידיש 2.5%

ערבית^{^^} 14.9%
צרפתית 8.3%

עברית 100.0%
אנגלית 76.9%

שפת דיבור

[^] לעיתים קרובות עורכי הדין עובדים בכמה מחוזות. מחוז העבודה העיקרי של עורך הדין הוא המחוז שאליו משויכים מרבית התיקים שבהם הוא מטפל
^{^^} אחוז עורכי הדין דוברי ערבית דומה לאחוז הקטינים מקרב האוכלוסייה הערבית

מאפייני רקע (המשך) (באחוזים) (n=121)

ממוצע **שנות ותק** במקצוע

17.5

טווח שנות הוותק: 1-27

ממוצע **שנות ותק** בייצוג קטינים^^

6.0

טווח שנות הוותק: 1-27

תחומי ההתמחות^

- 62% - דיני משפחה
- 73% - קטינים ונוער
- 19% - משפט פלילי
- 7% - אחר

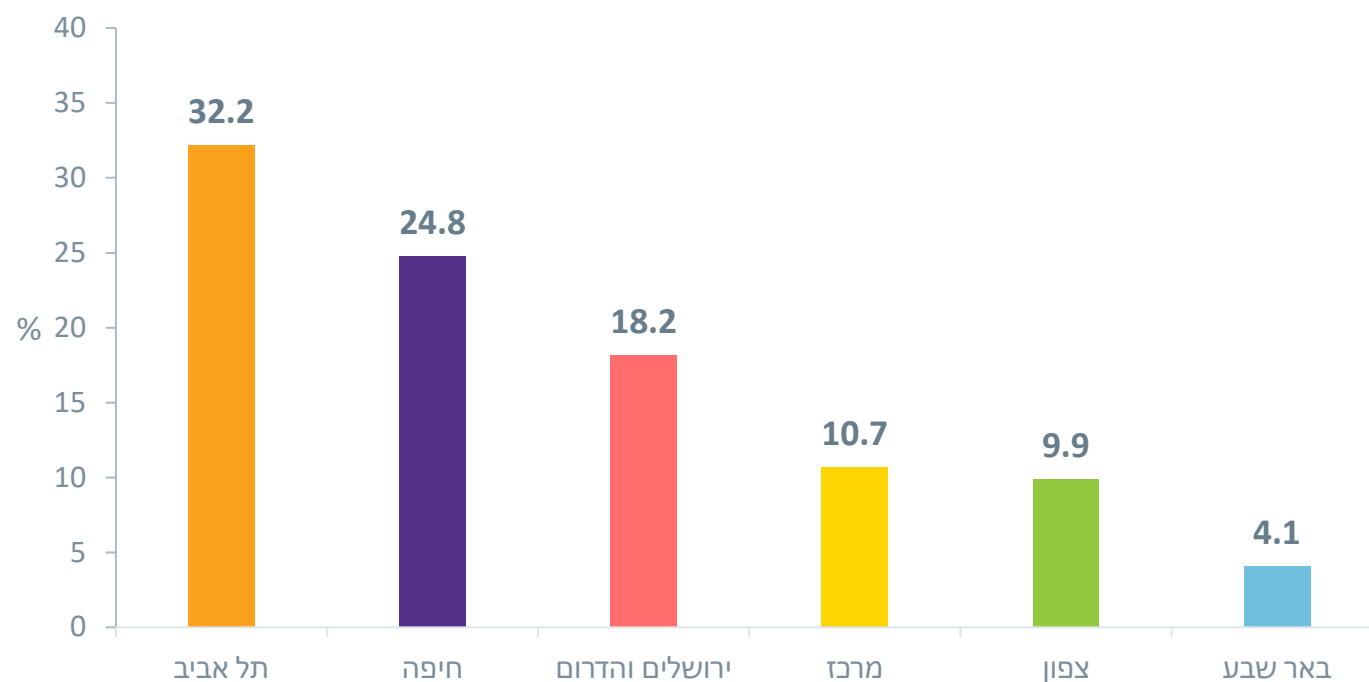
רקע מקצועי נוסף^

- 12% - עבודה סוציאלית
- 8% - פסיכולוגיה
- 7% - גישור
- 6% - סוציולוגיה
- 5% - חינוך
- 18% - אחר

^^המשיבים יכלו לבחור יותר מתשובה אחת
^^עורכי הדין נשאלו על שנת תחילת עבודתם כמייצגים ב'עו"ד משלי'. רבים ציינו שנה טרם הקמת המערך, ולכן יש להניח שהם ציינו את השנה שבה החלו לייצג קטינים.
על כן מחזור ההכשרה במערך יכול לשמש אינדיקציה מדויקת פחות אבל מהימנה יותר לשנות הוותק במערך

מחוז התיק^א (באחוזים) (n=121)

הבדלים במאפייני הקטינים, לפי מאפייני עורכי הדין

מאפייני עורכי הדין	הבדלים במאפייני הקטינים
ותק במקצוע	עורכי דין שלא דיווחו על לקות או מוגבלות אצל הקטין ותיקים יותר ($M=2004.2$, $SD=6.14$) מעורכי דין שדיווחו על כך ($M=2006.3$, $SD=7.17$), $t=2.103$, $p < .05$ עורכי דין שלא דיווחו על מענים טיפוליים, לימודיים ורפואיים שהקטין קיבל או מקבל ותיקים יותר ($M=2003.3$, $SD=5.28$) מעורכי דין שדיווחו על כך ($M=2006.1$, $SD=7.17$), $t=5.126$, $p < .05$
מחזור ההכשרה	יש קשר בין מחזור ההכשרה של עורכי הדין במערך ובין דיווח על אירוע חיים 'פרדה או גירושים קשים של ההורים' ($\chi^2=p=.043=6.296$): אחוז עורכי הדין בוגרי מחזור ההכשרה האחרון (21'-22') שדיווחו על האירוע בחייו של הקטין (44.1%) נמוך מאחוז עורכי הדין שדיווחו על האירוע מקרב בוגרי שני המחזורים הראשונים (16'-17' ו-17'-18') (71.8% ו-66.7% בהתאמה)

הבדלים בדיווח על צרכים, לפי מאפייני עורכי הדין

מאפייני עורכי הדין	הבדלים בצרכים
ותק במקצוע וותק בייצוג קטינים ^א	- קשר הפוך חלש בין ותק במקצוע ובין דיווח על צרכים בתחום הרגשי-נפשי - קשר ישיר חלש בין ותק במקצוע ובין דיווח על בעיות ביחסי הקטין עם הוריו - קשר הפוך חלש בין ותק בייצוג קטינים ובין דיווח על בעיות בתחושת היכולת והמסוגלות העצמית - קשר ישיר חלש בין ותק במקצוע ובין דיווח על בעיות ביחסים בין הקטין לגורמי הרווחה - קשר ישיר בינוני בין ותק במקצוע ובין דיווח על בעיות ביחסים בין הקטין לאחיו
שליטה בשפות	- עורכי דין דוברי אנגלית דיווחו על צרכים בתחום פגיעות במשפחה ($M=0.6, SD=1.05$) יותר מעורכי דין שאינם דוברי אנגלית ($M=0.2, SD=0.65$), $t=13.771, p < .05$ - עורכי דין דוברי אנגלית דיווחו על קשיים בהבנה ומיצוי של הזכויות המשפטיות ($M=1.2, SD=0.96$) פחות מעורכי דין שאינם דוברי אנגלית ($M=0.7, SD=0.86$), $t=0.381, p < .05$ - עורכי דין דוברי אנגלית דיווחו על בעיות ביחסים בין משפחת הקטין לגורמי הרווחה ($M=1.5, SD=0.97$) יותר מעורכי דין שאינם דוברי אנגלית ($M=2.0, SD=0.77$), $t=0.381, p < .05$
מחוז עבודה עיקרי	- עורכי דין במחוז ירושלים והדרום דיווחו על צרכים בתחום המשפחתי ($M=2.2, SD=0.93$) יותר מעורכי דין במחוז חיפה והצפון (מאוחד) ($M=1.6, SD=1.13$), $f=7.467, p < .05$ - עורכי דין במחוז ירושלים והדרום דיווחו על בעיות ביחסים עם משפחת הקטין ($M=1.8, SD=0.72$) יותר מעורכי דין במחוז חיפה והצפון (מאוחד) ($M=2.3, SD=0.77$) ובמחוז ת"א והמרכז (מאוחד) ($M=2.4, SD=0.50$), $f=4.189, p < .05$
תחום התמחות	עורכי דין המתמחים בדיני משפחה דיווחו על בעיות בתחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטינים ($M=1.3, SD=1.1$) פחות מעורכי דין שלא מתמחים בתיקים אלו ($M=1.9, SD=0.85$), $t=7.828, p < .05$

^אראו נספח ז': מתאמי פירסון (r) בין הוותק של עורכי הדין במקצוע והוותק של עורכי הדין בייצוג קטינים ובין צורכי הקטין

הבדלים בבחירת תוצאות להשגה ודיווח על כוחות, לפי מאפייני עורכי הדין[^]

לא נמצאו קשרים בין בחירת תוצאות להשגה ובין המאפיינים האלה:

- ותק במקצוע
- ותק בייצוג קטינים
- מחזור ההכשרה
- תחומי התמחות^{^^}
- שפת דיבור^{^^^}
- מחוז עבודה עיקרי

- **לא נמצא קשר בין דיווח על הכוחות של הקטינים ובין מחזור ההכשרה של עורכי הדין, וכן בין דיווח על כוחות ובין מחוז העבודה העיקרי שלהם**

[^] מאפייני עורכי דין שאינם מצוינים כאן לא נבחנו מפאת היעדר השערה תאורטית בדבר השפעתם על בחירת התוצאות ודיווח על כוחות
^{^^} נבחנו רק תחומי ההתמחות דיני משפחה וקטינים ונוער, זאת בשל מספרים קטנים של מי שציינו התמחויות אחרות
^{^^^} נבחנו רק דוברי עברית ואנגלית, זאת בשל מספרים קטנים של מי שציינו שפות אחרות

קשרים בין מחוז התיק לצרכים

מחוז התיק

נמצאו הבדלים בין המחוזות בדיווח על צרכים של הקטינים:^א

לקטינים במחוז ירושלים והדרום

יש יותר צרכים בתחום המשפחתי מלקטינים במחוז חיפה והצפון (מאוחד)
יש יותר צרכים בתחום פגיעות מחוץ למשפחה מלקטינים במחוז ת"א והמרכז (מאוחד)
יש יותר בעיות בקשר של אמון עם עורך הדין מלקטינים במחוז ת"א והמרכז (מאוחד)
יש יותר קשיים בהתמודדות הרגשית עם ההליך מלקטינים במחוז ת"א והמרכז (מאוחד)

לקטינים במחוז חיפה והצפון (מאוחד)

יש יותר בעיות ביחסים בין עורך הדין ובין משפחת הקטין מלקטינים במחוז ירושלים והדרום
יש יותר קשיים במיצוי זכויות חברתיות מלקטינים במחוז ת"א והמרכז (מאוחד)

לקטינים במחוז ת"א והמרכז (מאוחד)

יש יותר בעיות ביחסים בין עורך הדין ובין משפחת הקטין מלקטינים במחוז ירושלים והדרום

^א ראו נספח ח': מבחני שונות ANOVA בין מחוזות ובין צרכים

קשרים בין מחוז התיק ובין כוחות

מחוז התיק^א

- יכולות ונכונות להבעת רגשות ובקשת עזרה – דווחו במחוז ת"א והמרכז יותר מבמחוזות האחרים (Cramer's $v=.228, p < .05$)
- יכולות וכישורים חברתיים – דווחו במחוז ת"א והמרכז יותר מבמחוזות האחרים (Cramer's $v=.243, p < .05$)

הבדלים בבחירת תוצאות להשגה, לפי מחוז התיק

מחוז התיק

- יש קשר בין מחוז ובין בחירה בתוצאות האלה:
- הפחתת רמת הקונפליקט בסביבתו של הקטין (Cramer's $V=.240, p < .05, n=116$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה זו במחוז חיפה והצפון (מאוחד) (38.1%) נמוך מאחוז עורכי הדין שבחרו בה במחוז ת"א-מרכז (מאוחד) ובמחוז ירושלים והדרום (59.6%-ו-68.2%, בהתאמה)
 - הגברת רמת המוגנות של הקטין (Cramer's $V=.392, p < .001, n=116$): אחוז עורכי הדין שבחרו בתוצאה זו במחוז ת"א והמרכז (מאוחד) (15.4%) נמוך מאחוז עורכי הדין שבחרו בה במחוזות חיפה והצפון (מאוחד) ובמחוז ירושלים והדרום (54.8%-ו-50.0%, בהתאמה)

מגבלות המחקר

מגבלות המחקר

- המדידה נערכה בשני גלים מכיוון שבמהלך הגל הראשון עלו הסתייגויות תוכן ומבנה הנוגעות לכלי שלא עלו במהלך הפיתוח והפרה-טסט. בהחלטה משותפת עם מטה המערך הוחלט לעצור את איסוף הנתונים, לעדכן את הכלי ולהמשיך את המדידה בכלי המעודכן. צוות המחקר אסף וניתח משובים לכלי שנשלחו ישירות לחוקרים על ידי עורכי הדין ומשובים של עורכי דין שהועברו דרך מטה המערך, ערך שיחות בירור עם עורכי דין, ועל פיהם עדכן את הכלי. לאחר עדכון הכלי הושלמה המדידה. מי שלא השלימו את מילוי השאלונים בגל הראשון התבקשו לעשות זאת בשאלון המעודכן. מי שכבר מילאו שאלונים לא התבקשו למלאם מחדש. במקרים אלו הותאמו הממצאים שהופקו בגל הראשון לשאלון העדכני או צוינו בנפרד.
- מטרת הפיילוט הייתה לבחון את מידת התאמת הכלי (שאלון t0) למדידת תוצאות שוטפת במערך ייצוג קטינים 'עו"ד משלי'. לצורך כך התבקש כל עורך דין במערך למלא שלושה שאלונים על אודות קטינים המיוצגים על ידו בעת מילוי השאלון. על כן, בכל הקשור לממצאים על האוכלוסייה לא נבנה מדגם מייצג של כלל הקטינים המיוצגים במערך.
- בשל שיעור משיבים נמוך יחסית לא התאפשר לבצע ניתוחים מורכבים על חלק מן המשתנים. כמו כן ייתכן שיותר קשרים סטטיסטיים היו נמצאים מובהקים לו היה ה-N גדול יותר.

המלצות מן הפיילוט

המלצות בנוגע להגדרת התוצאות

התוצאה הפחתת רמת הקונפליקטים בסביבתו של הקטין, ועוד יותר התוצאה התאמת המענים למאפייני הקטין ולצרכיו, נבחרו באחוזים הגבוהים ביותר מבין כל התוצאות לבחירה, זאת אף על פי שבועדת ההיגוי ובמטה המערך הועלו ספקות באשר להימצאותן בתחומי האחריות של עורכי הדין.

מומלץ לבחון את מקומן של התוצאות במודל הלוגי של המערך ולהכריע בשאלה אם לאמץ אל המודל את הפרקטיקה השלטת בקרב עורכי הדין של המערך או להחיל עקרונות רצויים על עבודתם.

כלומר, יש להכריע בשאלה אם הפעולה להשגת כל אחת משתי התוצאות צריכה להיות:

א- במנדט הפעולה של עורכי הדין – יכול לפעול אבל לא חייב

ב- בתחום האחריות של עורכי הדין – חייב לפעול בהתקיים הצורך

המלצות לשינוי שאלון to ולעדכון הכלי המוטמע

פרטי התיק

- **שאלה 8** - ייצוג קטין בתיקי משפחה: מומלץ למחוק את הקטגוריה "הליכים חלופיים", מאחר שהתשובה נדירה (סומנה רק בשאלון אחד). מי שיבקש לציין אפשרות זאת יוכל לעשות זאת בטקסט פתוח (בחירה בקטגוריה "אחר" בשאלה).
- **שאלה 9** - ייצוג קטין בתיקים אזרחיים: מכלל הקטגוריות האפשריות בשאלה זו נבחרה רק הקטגוריה "אחר", ובה פורטו הליכים שאינם מתאימים לקטגוריה 'תיקים אזרחיים'. משום כך נראה שכל מי שבחר לפני כן בקטגוריה זו בחר בחלופה זו בטעות. על כן מוצע:
- מכיוון שההליכים ב'תיקים האזרחיים' נדירים, לוותר על השאלה - שהיא שאלת פירוט בנוגע להליכים אזרחיים, ולהוסיף לחלופה 'הליכים אזרחיים' מקום לפירוט (הליכים אזרחיים. פרט: _____).
- מכיוון שהיה בלבול בתוכן המתאים, להוסיף אפשרות של tool tip או טקסט עם פירוט והסבר האפשרויות הרלוונטיות לסעיף

מאפייני הקטין ומענים קודמים ומקבילים

- **שאלה 23** - מצב משפחתי:
- מומלץ להוסיף את החלופה "הורים פרודים"
- מומלץ להוסיף את החלופה "הורים בהליכי גירושין". אפשר לאחד אותה עם "הורים פרודים" (הורים פרודים או בתהליכי גירושין)

המלצות להטמעת שאלון to במערכת ממוחשבת

- **לשאוב נתונים זמינים לתוך תיק לקוח** – מומלץ שהמערכת תוכל לשאוב נתונים רבים ככל האפשר מן המערכת החיצונית של הסיוע המשפטי (פרטי תיק, מאפיינים) לתוך תיק לקוח כדי להפחית את העומס שבמילוי הכלי מעורכי הדין.
- **לייצר פלט עזר לבניית אסטרטגיית ייצוג** – לאחר שלב הערכת מצב הקטין (מיפוי) מומלץ להציג לעורכי הדין פלט ובו רשימת הצרכים שסומנו בתדירות גבוהה / במידה רבה. הרשימה תקל על בחירת הצרכים להתמקדות ועל התאמת התוצאות הרצויות להשגה. במקביל לצרכים הבולטים יוצג גם פלט של כוחות הקטין, שהם תוצאות ביניים בייצוג הקטין וגורמים המסייעים ליישום ההתערבות (יישום אסטרטגיית ייצוג).
- **נראות הפרטים של המילוי הקודם במילוי חוזר** – חשוב שתהיה במערכת היכולת לראות את פרטי המילוי הקודם (למשל מילוי שאלון to עבור מילוי שאלון t1). הדבר ייתר מילוי חוזר של נתונים זהים ויאפשר מילוי קל ומדויק יותר של שינויים.
- **קישור פרטי עורכי הדין לשאלונים שמילאו במערכת** – בפילוט מולאו פרטי עורכי הדין במסגרת הכלי. גם בשלב ההטמעה חשוב שהפרטים הרלוונטיים של עורכי הדין הממלאים יישמרו במערכת ויאפשרו לממונים מחוזיים ולמטה המערך לבחון אם יש בהם כדי להשפיע על איתור צרכים וכוחות, בחירת תוצאות ההתערבות וכיו"ב.

המלצות להליך הטמעת השימוש בשאלון to

- **לערב את צוות המחקר בשלב ההטמעה** – בשל מורכבות התהליך ובשל הקשר בין צורת המחשוב וההטמעה ובין השימוש המקצועי במערכת, חשוב לשמור על המשכיות מקצועית בעת הטמעת המערכת. לכן מוצע שנציג מצוות המחקר ישתתף בפורום שיהיה אחראי למחשוב הכלים ולהטמעת המערכת.
- **להדריך את עורכי הדין ואת צוות המערך על השימוש המקצועי במערכת** – בשלב הטמעת המערכת הממוחשבת חשוב לשלב הדרכה טכנית לשימוש בה ובה בעת להטמיע תפיסה מקצועית ולפיה השימוש בה הוא חלק בלתי נפרד מעבודתו של עורך הדין, על פי רכיבי החשיבה התוצאתית. כלומר, לספק הדרכה על אופן השימוש במערכת לצורכי תכנון הייצוג, ניטורו והערכת תוצאותיו.

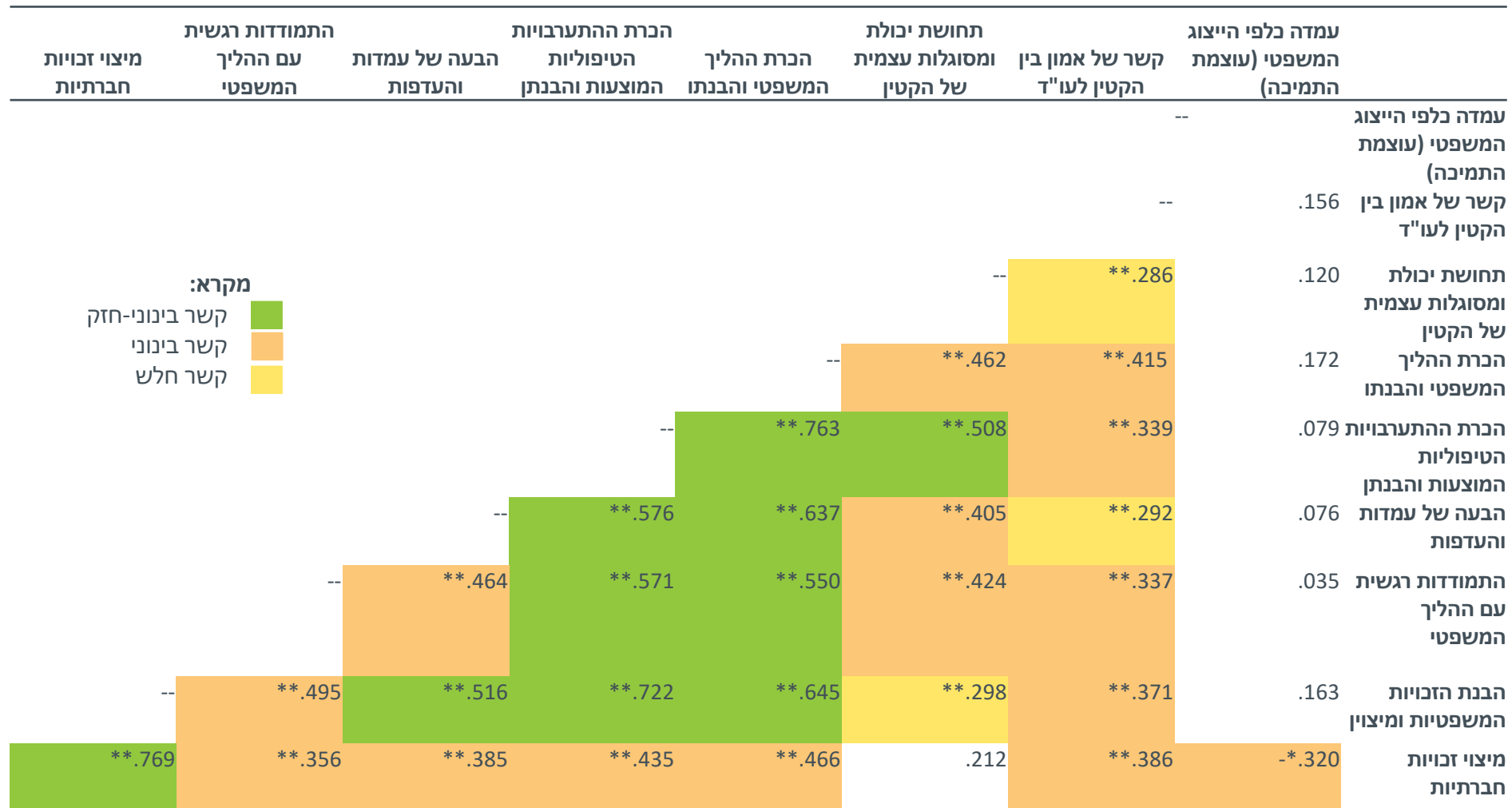

נספחים

נספח א': מתאמי פירסון (r) בין צרכים משפטיים ובין עצמם

נספח ב': מתאמי פירסון (r) בין צרכים בתחום היחסים בסביבתו של הקטין ובין עצמם, וכן בינם ובין צרכים הנוגעים להליך המשפטי

	יחסים בין העו"ד המייצג לעו"ס לחוק ולגורמי טיפול	יחסים בין משפחת לגורמי הקטין לרוחה	יחסים בין הקטין לגורמי רווחה	מיצוי זכויות חברתיות	הבנה ומיצוי של הזכויות המשפטיות	התמודדות רגשית עם ההליך המשפטי	הבעת עמדות והעדפות בפני העו"ד	הכרת הטיפולים המוצעות והבנתן	הכרת ההליך המשפטי והבנתו	תחושת יכולת ומסוגלות עצמית של הקטין	קשר של אמון בין הקטין לעו"ד	תמיכת הקטין בייצוג המשפטי	יחסים בין הקטין לגורמי רווחה
יחסים בין הקטין להוריו				-0.102	-0.133	*-0.260	-0.090	-0.083	0.036	-0.040	-0.128	0.133	
יחסים בין משפחת לגורמי רווחה				-0.086	-0.135	-0.071	-0.055	-0.112	-0.048	-0.035	-0.073	-0.031	
יחסים בין העו"ד המייצג לעו"ס לחוק ולגורמי טיפול				0.027	-0.013	-0.137	-0.074	-0.026	-0.047	-0.035	*-0.237	-0.137	
יחסים בין העו"ד המייצג למשפחת הקטין				0.120	-0.011	-0.234	0.034	0.013	0.037	-0.027	-0.175	0.217	
יחסים בין הקטין להוריו				0.074	0.020	-0.181	0.023	-0.062	-0.078	-0.119	-0.113	0.120	
יחסים בין הקטין לאחיו				*0.313	0.061	0.003	-0.106	-0.017	-0.085	-0.246	-0.242	0.232	

נספח ג': מבחני שונות (t) בין מענים קודמים ומקבילים שקיבל הקטין ובין צרכים

t	לא קיבל/ לא מקבל		קיבל/מקבל		צרכים
	SD	M	SD	M	
**4.563	1.20	1.0	0.94	1.7	תחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטין
**13.103	0.94	0.5	1.23	1.1	התחום ההתנהגותי
**3.589	0.90	0.5	1.07	1.2	התחום החברתי
***1.628	1.10	0.8	1.00	1.9	התחום הרגשי-נפשי
*12.766	0.51	0.3	0.89	0.6	התחום הבריאותי-פיזי

נספח ד': מבחני שונות (t) בין מענים קודמים ומקבילים שקיבל הקטין ובין צרכים – סידור חוץ ביתי

t	חוץ-ביתי		קהילה		הסדר מגורים
	SD	M	SD	M	
**17.035	0.81	0.7	1.20	1.3	הבעת עמדות והעדפות
***15.002	1.24	1.5	0.92	0.5	התחום ההתנהגותי
***5.096	1.09	1.5	0.88	0.6	התחום החברתי
***2.718	1.04	2.1	1.08	1.3	התחום הרגשי-נפשי
*0.098	1.00	1.5	1.01	1.0	התחום הלימודי-חינוכי
**19.342	1.17	0.8	0.80	0.3	תחום פגיעות במשפחה

נספח ה': מבחני שונות (t) בין צרכים ובין פרטי התיק ומאפייני הקטין

t	יש הורה עולה		אין הורה עולה		צרכים
	SD	M	SD	M	
*3.2224	0.75	0.6	1.06	1.1	מיצוי זכויות חברתיות
*6.176	0.79	1.5	0.63	1.9	יחסים בין הקטין לגורמי רווחה
**0.603	1.13	0.8	1.22	1.5	התחום ההתנהגותי
*1.833	1.01	0.9	1.16	1.5	התחום החברתי
*0.004	1.09	1.6	1.18	2.1	התחום הרגשי-נפשי
*1.061	1.04	1.1	1.16	1.6	התחום הלימודי-חינוכי

t	יש אח		אין אח		צרכים
	המיוצג במערך SD	M	המיוצג במערך SD	M	
*4.470	0.65	0.4	0.90	0.8	קשר של אמון בין הקטין לעו"ד
**1.409	0.95	1.1	1.06	1.6	תחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטין
***50.181	1.13	0.8	1.22	1.5	התחום ההתנהגותי
*0.595	0.75	0.3	1.27	1.2	התחום החברתי
*0.004	0.99	0.7	1.07	1.17	התחום הרגשי-נפשי

t	תיקים אזרחיים		מעמד אישי		צרכים
	SD	M	SD	M	
*26.654	0.32	2.9	0.50	2.7	יחסים בין העו"ד לעו"ס לחוק ולגורמי טיפול
t	זכר		נקבה		צרכים
	SD	M	SD	M	
*1.892	1.22	1.1	1.12	0.7	התחום ההתנהגותי
**0.707	1.08	1.3	1.06	0.8	התחום החברתי
*8.087	0.87	0.3	1.57	0.6	תחום פגיעות במשפחה
*0.615	0.91	0.8	0.77	0.5	קשר של אמון בין הקטין לעו"ד
*2.003	1.00	1.3	0.93	1.0	הכרת ההתערבויות הטיפוליות והבנתן

t	אין לקות או מוגבלות		יש לקות או מוגבלות		צרכים
	SD	M	SD	M	
**3.560	0.93	1.1	1.10	1.8	תחושת יכולת ומסוגלות עצמית של הקטין
*0.106	0.93	0.9	0.95	1.2	הכרת ההליך המשפטי והבנתו
*4.335	0.86	0.9	1.02	1.3	הכרת ההתערבויות הטיפוליות והבנתן
*0.009	0.97	1.8	0.90	1.4	יחסים בין משפחת הקטין לגורמי הרווחה

נספח ו': מבחני שונות (t) בין כוחות ובין צרכים

t	הכוח לא קיים		הכוח קיים		
	SD	M	SD	M	
** -2.847	.95	2.8	.76	3.3	אופטימיות ומוטיבציה לשינוי
* -2.507	.87	2.7	.86	3.3	יכולות ונכונות להבעת רגשות ובקשת עזרה
* -2.003	.91	2.9	.84	3.3	מודעות למצב
* -1.724	.92	3.0	.76	3.4	תושייה
* -2.044	.91	3.0	7.7	3.4	מצוינות, כישורים מיוחדים ותחומי עניין בולטים

נספח ז': מתאמי פירסון (r) בין הוותק של עורכי הדין במקצוע והוותק של עורכי הדין בייצוג קטינים ובין צורכי הקטין

תחושת היכולת והמסוגלות העצמית של הקטין						השנה שבה התחלת את הפרקטיקה שלך כעורך דין
התחום הרגשי-נפשי	יחסים בין הקטין לגורמי הרווחה	יחסים בין הקטין לגורמי הרווחה	יחסים בין הקטין לגורמי הרווחה	יחסים בין הקטין לגורמי הרווחה	יחסים בין הקטין לגורמי הרווחה	
.230*	.069	-.012	-.240	-.274*	-.088	
.095	.291**	-.242*	-.142	-.082	-.335*	השנה שבה התחלת לייצג קטינים

מקרא:

קשר בינוני

קשר חלש

נספח ח': מבחני שונות (ANOVA) בין מחוזות ובין צרכים

f	ת"א-מרכז		ירושלים והדרום		חיפה והצפון		צרכים
	SD	M	SD	M	SD	M	
*7.251	--	--	0.89	2.2	1.13	1.6	התחום המשפחתי
*3.679	0.50	2.4	0.75	1.8	0.76	2.3	יחסים בין העו"ד למשפחת הקטין
**5.060	0.00	0.0	1.14	0.6	--	--	פגיעות מחוץ למשפחה
*4.953	0.79	0.4	0.90	1.0	--	--	יחסי אמון בין הקטין לעו"ד
*5.489	0.94	1.2	0.61	1.8	--	--	התמודדות רגשית עם ההליך המשפטי
	0.82	0.4	--	--	0.80	0.9	מיצוי זכויות חברתיות